

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

ÚSTAV ASIJSKÝCH STUDIÍ

Bakalárska práca

Emma Komárová

Funkcia ženských postáv v dielach Kawakami Mieko

The function of female characters in the works of Kawakami Mieko

Praha 2023

Vedoucí práce: Mgr. Martin Tírala, Ph.D

Pod'akovanie

Rada by som poďakovala pánovi Mgr. Martinu Tiralovi, PhD. za vedenie mojej bakalárskej práce, cenné pripomienky, trpelivosť a čas, ktorý mi venoval. Taktiež by som rada poďakovala mojej rodine a priateľom, ktorí ma počas celého štúdia podporovali.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 13. července 2023

Emma Komárová

Abstrakt:

Cieľom tejto bakalárskej práce je analyzovať ženské postavy z vybraných diel od súčasnej japonskej autorky Kawakami Mieko na základe textu, v ktorom sa objavujú. Vybranými dielami sú *Letný príbeh*, *Nebo*, *Všetci milenci v noci* a *Slečna Ladový Sendvič*. Pri analýze postáv dochádza k využívaniu vybraných naratologických štruktúr. Analýza sa primárne sústreďuje len na ženské postavy a následne sa zameriava na samotné porovnanie týchto postáv a ich funkcií v texte.

Kľúčové slová:

Literárna postava, analýza literárnych postáv, Kawakami Mieko, *Letný príbeh*, *Nebo*, *Všetci milenci v noci*, *Slečna Ladový Sendvič*

Abstract:

The aim of this bachelor's thesis is to analyze female characters from selected works by the contemporary Japanese author Kawakami Mieko based on the text in which they appear. Selected works are *Breasts and eggs*, *Heaven*, *All the lovers in the night* and *Ms Ice Sandwich*. When analyzing the characters, selected narratological structures are used. The analysis primarily focuses only on female characters and then focuses on the very comparison of these characters and their functions in the text.

Keywords:

Literary character, analysis of literary characters, Kawakami Mieko, *Breasts and eggs*, *Heaven*, *All the lovers in the night*, *Ms Ice Sandwich*

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	KAWAKAMI MIEKO	7
2.1	PREHEAD TVORBY KAWAKAMI MIEKO	8
3	ANALÝZA LITERÁRNEJ POSTAVY	10
3.1	CHARAKTERIZÁCIA LITERÁRNEJ POSTAVY	11
3.2	POVAHOVÉ RYSY	13
4	LETNÝ PRÍBEH	15
4.1	NACUKO	15
4.2	MAKIKO	18
4.3	MIDORIKO	21
5	NEBO	24
5.1	KODŽIMA	24
6	VŠETCI MILENCI V NOCI	28
6.1	IRIE FUJUKO	28
6.2	IŠIKAWA HIDŽIRI	31
6.3	KJÓKO	33
6.4	HAJAKAWA NORIKO	35
7	SLEČNA ĽADOVÝ SENDVIČ	38
7.1	SLEČNA ĽADOVÝ SENDVIČ	39
7.2	TUTTI	41
8	POROVNANIE POSTÁV Z VYBRANÝCH DIEL	45
9	ZÁVER	47
10	Zoznam použitej literatúry	48

1 Úvod

V tejto práci sa budem venovať analýze a následnému porovnaniu ženských literárnych postáv z vybraných diel od súčasnej japonskej spisovateľky Kawakami Mieko. Vybranými dielami sú *Letný príbeh*, *Nebo*, *Všetci milenci v noci* a *Slečna Ladový Sendvič*.

Autorka ma uchvátila pre jej veľký vplyv na súčasnú japonskú ženskú literatúru a jej odvážny štýl vytvárania príbehu. Prostredníctvom svojich príbehov a pútavých postáv sa ponára do problémov, ktorým čelia obyčajní jednotlivci, s osobitným zameraním na ženy, ktoré sú stredobodom jej diel. Zobrazuje ich skôr ako integrálnu súčasť spoločnosti než len ako jednotlivcov. S túžbou zobrazit' súčasnú spoločnosť vrhá svetlo na zaobchádzanie so ženami a osvetľuje zásadné aspekty, ktoré si vyžadujú pozornosť. V skúmaní týchto tém Kawakami stavia na témach, ktorým sa ženská literatúra venovala v minulosti, ako je napríklad zobrazenie žien, ktoré zápasia s ťažkými okolnosťami, alebo diela, ktoré sa zaoberajú sexualitou, zložitou rodinných vzťahov alebo reflexie spoločenských problémov.

Práca sa zameriava na tému literárnej postavy, ktorej literárny diskurz je stále neuzavretý a veľmi obsiahly. Za cieľ tejto práce sa považuje analýza jednotlivých ženských postáv z vybraných literárnych diel pomocou vybraných naratologických štruktúr a následne postavy medzi sebou porovnať na základe ich hlavných rozdielov a funkcií v dielach, v ktorých sa vyskytujú. V teoretickej časti tejto práce sa najprv venujem samotnej Kawakami Mieko a prehľadu jej literárnej tvorby. Následne sa sústredím sa rôzne prístupy ohľadne literárnych postáv, na ich existenciu v naratíve, na ich role v texte a na rozličné metódy a teoretické koncepty, ktorými sú postavy v texte analyzované. V praktickej mojej práci využívam tieto metódy na vytvorenie literárnej časti analýzy vybraných postáv z diel. Táto analýza je zostavená z ukážok konkrétnych textov a zakončená súhrnom, ktorý mi pomáha usporiadať všetky informácie o týchto postavách. Následne porovnávam výsledky tejto analýzy medzi sebou.

V práci používam českú transkripciu na prepis japonských mien, názvov diel a iných odborných termínov. Japonské mená uvádzam v japonskom poradí (rodové meno, osobné meno).

2 Kawakami Mieko

Kawakami Mieko 川上未映子 sa narodila v Ósake v roku 1976 a aktuálne žije v Tokiu. Označuje sa za jednu z najvýznamnejších a najúspešnejších súčasných spisovateliek. Je hlavne známa pre svoj poetický štýl písania, pútavé príbehy a jej jedinečný pohľad na ženy a ženské telo a na otázky a dilemy v modernej spoločnosti. (Xuan, 2015) Jej diela sa vyznačujú pútavým a úprimným zobrazením každodenného života, najmä skúseností žien a dievčat v súčasnej japonskej spoločnosti. Počas posledných dvoch desaťročí publikovala širokú škálu diel vrátane románov, noviel a poviedok, z ktorých mnohé získali prestížne ocenenia v Japonsku aj v zahraničí. V tejto kapitole sa zameriam na stručne popísaný život Kawakami Mieko a na prehľad autorkinej tvorby.

Autorka vyrastala len s matkou v chudobnej domácnosti, kde mali stanovené pravidlo „*musíš pracovať, nezáleží na tom, či si muž alebo žena*“. Často klamala o svojom veku, aby mohla pracovať vo fabrikách, počas školy aj prázdnin, aby sa rodina mohla užiť. (Medhurst, 2020) Ešte pred kariérou spisovateľky Kawakami pracovala ako čašníčka v bare a knihovníčka. Čo ju ale preslávilo ešte pred jej spisovateľskou tvorbou bola jej úspešná kariéra speváčky, počas ktorej vydala 3 albumy. Jej hudba sa vyznačuje rovnakou citlivosťou, aká je prítomná v jej literárnych dielach. Získala si tým veľa uznání, no v roku 2006 svoju spevácku kariéru ale ukončila, aby sa mohla naplno venovať kariére spisovateľky. (Xuan, 2015)

Kawakami samú seba označuje za feministku, ale nie ako feministickú spisovateľku. Nechce byť videná ako feministická spisovateľka, čo píše len o ženách. Zastarané názory na pohlavie sú v Japonsku stále aktuálnou témou, a Kawakami ich svojím umením dostáva do povedomia ľudí. Tiež skúma nepohodlie a zmätok, ktoré ženy pociťujú, a prezentuje problémy, ktorým ženy čelia v japonskej spoločnosti. (Yuen, 2022)

Autorka sa tiež často vyjadruje k otázkam, ako nerada píše o stereotypoch ľudí, ako sa tomu chce primárne vyhýbať. V rozhovore pre magazín Vogue z roku 2022 uviedla: „*Nepišem romány, aby som ľuďom ukázala, aké Japonsko je. Pre mňa je skúmanie jedinečnosti vecí to, čo ma dostáva do naratívnych myšlienok. Keď hovorím o skutočných ľuďoch, mám na mysli jedinečnosť jednotlivcov a času. Tá jedinečnosť prechádza každým jedným okamihom a každým jedným človekom. To, čo sa snažím urobiť, je vyjadriť túto jedinečnosť slovami čo najviac a tak hlboko, ako len môžem. Pre mňa je to to, čo robí skutočných ľudí tým, kým sú.*“ (Taktiež, 2022)

2.1 Prehľad tvorby Kawakami Mieko

Literárna kariéra pre Kawakami začala v roku 2007 vydaním jej prvej novely *Watakuši ricu in ha, mata wa sekai* わたくし率イン歯一、または世界 (Ja a bolesť zubov, 2007). Dielo spája prvky sci-fi a hororu a tiež skúma psychologické a emocionálne dôsledky spoločnosti, v ktorej môžu jednotlivci vymeniť svoju fyzickú bolesť za virtuálne potešenie. Temné a znepokojujúce témy novely, ako aj jej experimentálny štýl, udávali pre Kawakami tón následných prác. Bola nominovaná na Akutagawovu cenu, jedno z najprestížnejších japonských literárnych ocenení a získala cenu Cubojuči Šójó. V nasledujúcom roku publikovala dielo, ktoré sa stalo medzníkom v jej kariére. Jedná sa o novelu *Čiči to ran* 乳と卵 (Prsia a vajíčka, 2008), ktorá skúma konflikt medzi slobodnou matkou, jej dcérou a sestrou, kde matka zvažuje podstúpiť plastickú operáciu. Táto novela z roku 2008 získala Akutagawovu cenu. Neskôr bola prepísaná a rozšírená do rozsiahleho románu *Nacu monogatari* 夏物語 (Letný príbeh, 2019). Hovorí sa o ňom ako o autorkinom najznámejšom a najúspešnejšom diele.

Kawakamino ďalšie dielo *Hevun* ヘブン (Nebo, 2009) je dielo, v ktorom je upriamená pozornosť na dvoch tínedžerov, ktorí sú šikanovaní svojimi spolužiakmi. Tento román získal cenu Murasaki Šikibu. O dva roky na to autorka publikovala *Subete majonaka no koibitotači* すべて真夜中の恋人たち (Všetci milenci v noci, 2011). Tento román vyhral Akutagawovu cenu. Kawakami pokračovala s vydávaním nových a nových diel, čo nasledovalo publikovaním *Ai no jume to ka* 愛の夢とか (Sen o láske, 2013), čo je zbierkou poviedok, ktoré skúmajú zložitost' romantických vzťahov z rôznych uhlov pohľadu. Dielo získalo cenu Tanizaki Džuničiró.

Autorkina nasledujúca zbierka poviedok *Akogare* あこがれ (Túžby, 2015) získala cenu Watanabe Džuničiró v roku 2016. Obsahuje rôzne krátke príbehy zo životov mladých ľudí a detí. Vychádza z neho krátka poviedka *Misu aisu sandoičči* ミスアイスサンドイッチ (Slečna Ľadový Sendvič, 2017), ktorá bola samostatne publikovaná. V rovnakom roku bolo publikované autorkino dielo *Wisteria to sannin no onnatači* ウィステリアと三人の女たち (Wistéria a tri ženy, 2017), ktoré skúma životy troch žien, ktoré sa snažia nájsť svoje miesto vo svete. Už spomenutý román z roku 2019 *Nacu monogatari* získal autorku cenu Mainiči Šuppan. Jej najnovšie publikované dielo s názvom *Haru no kowai*

mono 春のこわいもの (Strašidelné veci na jar, 2022) pokračuje v jej skúmaní zložitých emócií a výziev moderného života. Prostredníctvom svojich hlboko emocionálnych príbehov sa Kawakami stala jednou z najvplyvnejších ženských spisovateľiek súčasnej japonskej literatúry.

3 Analýza literárnej postavy

Literárna postava je pomerne neprebádaná téma, ktorá má množstvo perspektív a rozmerov a predstavuje sa vcelku ako problematická pri pokuse o jej definíciu, funkciu v texte, jej analýzu alebo aj pri význame postavy samotnej.

Postava v literatúre predstavuje reprezentáciu osoby a vnímame ju ako dôležitý aspekt deja. Hlavná postava, známa aj ako protagonista, má zvyčajne významný vplyv na vývoj príbehu, zatiaľ čo vedľajšie postavy môžu mať rôznu úroveň vplyvu na dej celého príbehu. (Lederbuchová, 2002, s. 245)

„Postava predstavuje takový prvok literárneho diela epického a dramatického, ktorý prostupuje všetky jeho roviny či složky a zreteľnejšie než iné jeho prvky ukazuje jejich propojenosť.“ (Hodrová, 2001, s. 519)

Postavy v literárnom diele existujú ako súbor vlastností, ktoré sa môžu časom vyvíjať, miznúť alebo byť nahradené inými črtami. Nie sú obmedzené na konkrétnu rolu a môžu existovať v celom fiktívnom vesmíre a dokonca aj naďalej existovať v mysli čitateľa po skončení príbehu. Podľa Chatmana by sa postavy mali považovať skôr za nezávislé entity, než aby len plnili funkciu v zápletke. (Chatman, 2008, s. 132)

V literatúre sa postava objavuje v každom aspekte diela a vytvára sa pomocou rôznych textových prvkov. Postava má funkciu nositeľa deja, myšlienok a ideológií a rozvíja sa cez konštrukciu rozprávača a dialógov. Určenie literárnej postavy zahŕňa vytvorenie jej charakteru a funkcie v príbehu. Je stvárnená pomocou rôznych literárnych prvkov a slúži ako nositeľ deja, myšlienok a ideológií, ktoré sú relevantné pre dielo. (Hodrová, 2001, s. 519) Postavy sa môžu predstavovať rôznymi spôsobmi, napríklad cez priamy opis rozprávača, dialógy, myšlienky a komentáre iných postáv. Môžu byť charakterizované aj prostredníctvom vnútorných a vonkajších monológov, pričom najčastejšie sa používajú vnútorné monológy. (Taktiež, s. 520)

„Nemůžeme tvrdit, že pojmy ‚charakter‘ a ‚charakterizace‘ jsou používány v souvislosti s výzkumem literárních postav¹ [...], ale musíme přiznat, že rozlišení postavy jakožto antropomorfní entity má svou teoretickou váhu – v tomto rozdělení se do jisté míry kombinuje přístup *sémantický* s přístupem *mimetickým*.“ (Fořt, 2008, s. 63) Rimmon-Kenanová rozoberá dva naratologické prístupy, ktoré súvisia s existenciou literárnych

¹ Odkaz na teóriu bulharského filozofa Tzvetana Todorovova - rozlišovanie medzi postavou abstraktnou, odosobnenou naratívnu entitou a charakterom

postáv v texte, no svojou konečnou definíciou si protirečia. Hovorí o *semiotickej* a *mimetickej* analýze postáv. V *semiotickej* analýze postavy výlučne existujú len v texte a rozpúšťajú sa v texte samotnom. Nedá sa ju ako samotnú z textu vybrať bez jej závislosti na udalostiach, na ktorých sa podieľa. Na druhú stranu, v *mimetickej* analýze sú postavy zobrazené ako živé postavy, dôsledkom čoho sa s nimi zaobchádza ako so živými bytosťami, často s minulosťou a budúcnosťou, a sú umiestnené do situácií, ktoré presahujú rámec toho, čo sa o nich v texte hovorí. Stávajú sa nezávislými entitami počas celého rozprávania. (Rimmon-Kenanová, 2001, s. 40)

"První je esenciálně *sémantická* v tom, co je nám řečeno o postavě; druhá je esenciálně *mimetická* v tom, že je nám ukázáno, jaká je postava." (O'Neill 1994, s. 50)

Aj keď načrtneme silné paralely medzi literárnou postavou a skutočnými jednotlivcami, je dôležité preskúmať textové kvality, ktoré umožňujú čitateľom mentálne vytvoriť reprezentáciu postavy. Položením týchto otázok môžeme dospieť k širokému chápaniu charakterizácie. (Fořt, 2008, s. 63)

3.1 Charakterizácia literárnej postavy

Keď hovoríme o charakterizácii literárnej postavy, hovoríme o charakterizácii povahy postavy, prostredia, zvykov, emócií, túžob či inštinktov. Prostredníctvom týchto prvkov sa postupne objasňuje literárna postava a jej dôležitosť v texte. V tejto sekcii uvediem rozdielne teórie, ktoré hovoria o charakterizácii postavy a jej určenia jednotlivých prvkov.

Pokiaľ ide o presné vymedzenie charakterizácie postáv, vtedy všeobecne hovoríme o dvoch hlavných prístupoch, ktorými sú *priama definícia* a *nepriama prezentácia*. *Priama definícia* je definovaná pestrosťou v použití rôznych slov, ako sú podstatné a prídavné mená na jasné pomenovanie osobnosti postavy, jej vlastností, motivácií a podobne. Účel *priamej definície* je to, aby nám o postave bolo poskytnutých čo najviac informácií, ktoré sú následne potrebné na ďalšie určenie úlohy postavy v diele. (Rimmon-Kenanová, 2001, s. 66-67) Tieto črty sú vždy statické, definujú postavu takú aká je v danom prítomnom okamihu, a zostávajú jednotné počas celého príbehu. (Fořt, 2008, s. 65)

Druhým spôsobom je v kontraste *nepriama prezentácia*. Má jemnejší, no zároveň aj komplexnejší prístup tým, že definuje vlastnosť prostredníctvom tých skutkov, ktoré

postava v priebehu diela urobí. *Nepriama prezentácia* nepopisuje priamo črty postavy, ani ju neuvádza explicitne v diele. Zameriava sa skôr na zobrazenie toho, ako sa postava správa, na jej činy a rozhodnutia. Na odhaľovanie osobnosti postavy, rysov, motivácie a vlastností dochádza práve z jej konania alebo interakcií s ostatnými postavami. Rôznymi spôsobmi autor postavu dopĺňa, no nikdy priamo nepopisuje. V tomto prípade je čitateľ odkázaný sám na seba, aby si pri subjektívnom budovaní osobnosti postavy, vlastností a podobne, o nej vytvoril obraz sám. (Rimmon-Kenanová, 2001, s. 66-67) *Nepriama prezentácia* postáv zahŕňa rôzne techniky, ktoré odhaľujú ukryté významy postavy, ako je jej vzhľad, konanie a reč. Tieto techniky možno ukázať prostredníctvom správania postavy, reakcií iných postáv alebo fyzického okolia, v ktorom sa v príbehu nachádzajú. (Fořt, 2008, s. 66)

Priama definícia je často menej efektívna v porovnaní s *nepriamou reprezentáciou*, pretože vie byť niekedy príliš jednoduchá a môže limitovať čitateľa zžiť sa s postavou na hlbšej úrovni. (Taktiež, s. 65)

Podľa teórie E.M.Forstera môžu byť postavy charakterizované ako *ploché* a *plastické*. *Ploché* postavy sú zvyčajne charakterizované jedným dominantným rysom alebo stereotypom, ktorý sa opakuje po dobu celého príbehu. Tieto postavy sa v priebehu príbehu nevyvíjajú a ich činy sú predvídateľné. Sú jednorozmerné a nemajú hĺbku. Často ich nájdeme definované ako vedľajšie postavy. *Plastické* postavy na druhej strane majú komplexnejšiu a viacvrstvovú osobnosť, majú viacero rysov a v príbehu sa veľmi často vyvíjajú. Prechádzajú rôznymi zmenami (či už vonkajšími udalosťami alebo vnútornou reflexiou), k rozličným situáciám sa vzťahujú rozličnými spôsobmi. Je im venované viac pozornosti ako *plochým* postavám, v deji ich nájdeme zväčša ako postavy hlavné. Motivácie a ciele týchto postáv sú väčšinou jasnejšie a prepojené viac s dejom. *Ploché* postavy často slúžia ako symbolické reprezentácie určitej myšlienky alebo postojov, zatiaľ čo *plastické* postavy sa zameriavajú na vnútorné konflikty, emócie a motivácie. (Balová, s. 107-108)

Ďalšia teória hovorí o neživotnosti literárnych postáv, ale aj napriek tomu rôzne naratívy dokážu definovať *efektívne charakterizácie*. *Efektívna charakterizácia* je definovaná hlavne silnými opismi fyzického vzhľadu, rôznymi dialógmi, vnútornými myšlienkami alebo činmi, ktoré postava vykonala, pričom je dôležité poznamenať, že všetko sa odohráva na hlbšej úrovni v príbehu. Opisy aj rozhovory sa zdajú skutočné, akoby sme boli priamo zatiahnutí v príbehu. Táto charakterizácia je neodkladná na bližšie

pochopenie motivácií, túžob, alebo aj konfliktov postáv v literárnom diele. Taktiež cez postavu môžu byť mnohokrát ukryté rozličné problémy, posolstvá alebo skryté myšlienky a témy, v mnohých prípadoch týkajúce sa náročnejších námetov, ktoré nám pomáhajú ju bližšie a konkrétnejšie pochopiť. Rovnako aj postava môže reprezentovať napríklad sociálnu triedu alebo istú ideológiu, čím stvárňuje nie len samú seba, ale aj konkrétny problém či tému naprieč príbehom. Skúmaním dialógov medzi takýmito reprezentatívnymi postavami sa môžeme problému alebo rôznych tém uchopiť hlbšie. K tomuto efektu pri analýze postavy dochádza vtedy, keď podobnosť medzi živými bytosťami a vymyslenými postavami je tak nerozoznatelná, až stratíme pojem o základnom rozdiely medzi nimi. Prežívame príbeh postavy omnoho viac ako zvyčajne, pociťujeme silnejšie emócie, čo platí ako pri kladných tak aj pri záporných postavách. Ako pozorovatelia sa do postavy vieme plnohodnotne vcítiť a pozorovať svet cez oči postavy. (Taktiež, s. 105) Balová taktiež tvrdí, že efektívna charakterizácia je dynamický proces, mení sa počas celého príbehu podľa postavy, jej premien, skutkov alebo rozhodnutí či odhaľovaní nových informácií, ktoré nám boli doposiaľ neznáme. (Taktiež, s. 105)

Postava ako konštrukt môže byť v rámci príbehu popísaná povahovými rysmi, ktoré v príbehu byť môžu, ale nutne nemusia. Zhromaždením rôznych indikátorov roztrúsených naprieč celým dielom je možné si tieto rysy osvedčiť a postupne analyzovať. (Rimmon-Kenanová, 2001, s. 66)

3.2 Povahové rysy

Pri určovaní povahových rysov jednotlivých postáv v literárnom diele je v prvom rade potrebné vedieť, čo hľadáme a kvôli čomu túto akciu vykonávame. Na základe istých rysov postavy, ako je napríklad jej správanie, konanie, motívy, môžeme postavu lepšie vynaložiť z kontextu celého diela a získať nové informácie pri jej analýze.

Povahový rys postavy môže byť vyjadrovaný jednorazovým činom alebo obvyklou činnosťou. V prvom prípade, jednorazový čin poukazuje na dynamickú stránku postavy, zvyčajne v dôležitom, neprehliadnuteľnom momente príbehu. V druhom prípade obvyklá činnosť poukazuje na statickú stránku postavy, ktorý sa skladá z jej zvykov, niekedy až s komickým efektom. Povahové rysy, ktoré jednorazový čin odhaľuje, sú kvalitatívne dôležitejšie než mnohé obvyklé činnosti, ktoré predstavujú bežné chovanie postavy. Oba činy môžu byť rozdelené do troch kategórií: vykonaný (čo postava urobila), nevykonaný

(čo mala postava urobiť, ale neurobila) a zamýšľaný (čo si postava plánuje urobiť, ale ešte to neurobila). (Rimmon-Kenanová, 2001, s. 68-69)

Pri analýze povahových rysov postavy v literárnom diele rozlišujeme medzi týmito kategóriami: reč, vzhľad, okolie, konanie, mená. Všetky tieto rysy sa pokúsím jednotlivo a stručne vysvetliť.

Reč postavy taktiež môže ukázať jej povahu, či už ako prúd vnútorných myšlienok alebo v hovorenej reči. To, akým spôsobom postava hovorí, môže ukázať odkiaľ pochádza, kde býva, aké má spoločenské postavenie alebo jej povolanie. Dokonca aj môže naznačiť na jej unikátne vlastnosti a povahu. (Taktiež, s. 70-71)

Vzhľad sa pri analýze postavy používa na označenie jej rysov už od nepamäti. Pomáha nám ju identifikovať v celom príbehu. Pri ňom je nutné rozlišovať medzi vonkajšími rysmi, ktoré postavy nemôžu ovplyvniť, ako napríklad ich výška alebo farba očí, a rysmi, ktoré na postave sčasti závisia, ako napríklad účes alebo oblečenie. (Taktiež, s. 72) Postoje alebo názory postavy k jej vzhľadu a zmeny jej vzhľadu môžu byť dôležité pre vývoj príbehu a vzťahov medzi ďalšími postavami. (Fořt, 2008, s. 66-67)

Okolie, v ktorom sa postava nachádza, má veľký vplyv na jej správanie a rozhodnutia, ktoré v priebehu celého príbehu vykonáva. Rozlišujeme medzi fyzickým okolím a okolím osôb. Keď hovoríme o fyzickom okolí, ak postava žije v chudobnom a nebezpečnom prostredí, bude mať iné skúsenosti a hodnoty v živote ako postava žijúca v bezpečnom a bohatom prostredí, čo znamená, že fyzické okolie má značný podiel na vývoji postavy. Ak ale hovoríme o okolí stvoreného z osôb, to má v podstate vplyv rovnaký ako okolie fyzické. Na postavu dopadajú vplyvy a názory z jej okolia, čo ju rovnako vyvíjajú istým smerom. (Rimmon-Kenanová, 2001, s. 73)

Postavy môžu charakterizované aj svojím správaním a konaním. To nám umožňuje odhadovať ich morálne vlastnosti, postoje, názory, emócie a motivácie, ako aj ich vzťah k okoliu. Pomáha nám to rozpoznať, ako sa postavy menia a vyvíjajú v priebehu celého príbehu. (Fořt, 2008, s. 67)

V poslednom rade mená umožňujú postavám voľne existovať v príbehu, pridávajú im osobnosť a tým pádom aj jedinečný povahový rys. V texte nemusí byť referované len svojím kmeňovým slovom – môže to byť aj prídavné meno, zámeno či prívlastok, ktoré postupne postavy dopĺňajú. (Chatman, 2008, s. 131)

4 Letný príbeh

V *Letnom príbehu* je prostredníctvom ženských postáv prezentovaný najvýznamnejší rozdiel medzi tradíciou a modernosťou zobrazovania žien v spoločnosti. Taktiež sa tu objavuje opakujúca sa téma skúmania ženského tela cez spomenuté ženské postavy. Všetky tieto aspekty sú zobrazované prostredníctvom dialógov s vedľajšími postavami a vnútornými myšlienkami hlavnej protagonistky.

Dielo sleduje hlavnú protagonistku Nacuko, ktorá je aj rozprávačom, čo znamená, že sa nejedná o vševediaceho rozprávača a všetko je v diele obmedzované len na jej pohľad. Prvá časť knihy však obsahuje aj denníkové záznamy vedľajšej postavy menom Midoriko, dcérou ďalšej vedľajšej postavy Makiko, ktorá je staršia sestra Nacuko. Tieto tri postavy hrajú v príbehu kľúčové úlohy.

Knihy je rozdelená na dve časti.² V prvej časti sú predstavené všetky postavy, ktoré v tejto kapitole analyzujem. Druhá časť sa zameriava výlučne na Nacuko, niekoľko rokov po udalostiach z prvej časti. V samotnej analýze postáv pracujem len s prvou časťou knihy, pretože všetky postavy podrobené analýze sú prepojené ich charakteristikami a dialógmi práve len tam. Všetky tri postavy medzi sebou aktívne priamo aj nepriamo interagujú a aj ich funkcie na seba logicky nadväzujú.

Dej v prvej časti sa sústreďuje na tieto tri ženské postavy v priebehu dvoch dní, kedy Makiko a Midoriko prídu navštíviť Nacuko do Tokia. Príbeh sa odohráva hlavne v Tokiu – u Nacuko doma, a následne sa rozširuje do rôznych častí mesta. V rámci Nacukiných vnútorných myšlienkových pochodov rozprávanie občas preskakuje do minulosti, kedy si spomína na svoje detstvo alebo stredoškolské roky. V analýze sa sústredím na postavy Nacuko, Makiko a Midoriko, ktoré sú v diele predstavené ako jediné podstatnejšie ženské postavy.

4.1 Nacuko

Nacuko vyrastala v chudobe spolu s jej sestrou Makiko. Je to tridsaťročná nádejná spisovateľka, no napriek jej úsiliu sa jej nedarí v odbore uspieť. Nasledujúca ukážka popisuje Nacukin charakter a aj jej život a ako ho vníma:

² V podkapitole 2.1 priblíženie o tomto rozdelení diela na dve časti

Vážne pochybujem, že v mojich dvadsiatich rokoch som sa vo svojich nejasných snoch o budúcnosti videla, že som v tridsiatke stále v Tokiu. Nikto nečíta moju prácu (môj blog, ktorý zbiera prach v kúte internetu, má jedného alebo dvoch návštevníkov v dobrý deň) a žiadna z nich sa nedostala do tlače. Zabudnúť na čitateľov, sotva mám nejakých priateľov. Stále som v tom istom byte so šikmými, olupujúcimi sa stenami a tým istým popoludňajším slnkom, prežívam za rovnakú minimálnu mzdu, pracujem na plný úväzok za nie o veľa viac ako 100 000 jenov mesačne a stále píšem a píšem, bez poňatia, či ma to niekedy niekam posunie. Môj život bol ako zaprášená polica v starom kníhkupectve, kde bol každý zväzok presne tam, kde bol celé veky, jedinou viditeľnou zmenou bolo, že moje telo zostarło o ďalších desať rokov. (Kawakami, 2021, s. 8)

Nie je len frustrovaná, ale aj sklamaná, že jej život nikam nevedie a stagnuje. Túži po zmene a po posune od monotónnosti, v ktorej sa nachádza, no nie je si istá, čo pre to urobiť. Má pocit že, vyčerpala všetko úsilie. Nacuko je tiež zobrazená ako hlboko introvertná a vôbec netúži po sociálnej spoločnosti. Útechu nachádza vo vzťahu s Makiko a Midoriko. V Nacukinom živote majú veľký význam a nadmieru jej na nich záleží. Charakteristika vonkajšieho vzhl'adu Nacuko sa v tomto diele nenachádza.

V diele sa nachádza mnoho dialógov medzi Nacuko a Makiko, ktoré prispievajú k jej charakterizácii. Sú síce diametrálne odlišné v ich povahách a názoroch, aj napriek tomu sa cez ich spoločné dialógy naskytajú zaujímavé poznatky o Nacukinej povahe:

Ale akokoľvek boli veci zlé, úprimne som sa obávala, že sa veci zhoršia, ak budú pokračovať. (Kawakami, 2021, s. 32)

Tento úryvok je zahrnutý v diele v kontexte nedostatku financií Makiko. Nacuko sa obáva o Makikinu finančnú situáciu, pretože čelí nedostatočným pracovným príležitostiam a potrebe nákladnej operácie. Tiež sa obáva o potenciálne zhoršenie okolností Makiko. Z čoho vyplýva, že postava Nacuko vie byť aj empatická voči ostatným.

Neskôr sa v diele objavuje scéna medzi Nacuko a Makiko, kedy sú na ceste do *onsenu*:

Toto bola naša rutina. Väčšinu nocí a niekedy aj v nedeľu ráno sme takto chodili s Makiko, dve sestry smerujúce do onsenu. (Kawakami, 2021, s. 42)

Nacuko zažíva silný pocit *déjà vu*, ktorý jej pripomína moment, kedy boli s Makiko mladé. Stalo sa to len veľmi náhle a krátko, tak, že akoby znovu prežívali podobnú chvíľu, no teraz o niekoľko desaťročí neskôr. Táto spomienka vyvoláva pocit nostalgie a hlbokého sesterského spojenia. V tomto konkrétnom momente, keď Nacuko vie, čomu všetkému Makiko čelí, jej pripomína ich puto pohodlie, ktoré si navzájom poskytovali v minulosti. To spúšťa nával empatie a túžby podporiť Makiko akýmkoľvek možným spôsobom v tom, čo pre ňu veľa znamená, čo je konkrétne v tomto životnom bode plastická operácia.

Tento jav Nacukineho spomínania na minulosť sa objavuje v diele viackrát, vo väčšine prípadov sa jedná o kontext práve s Makiko.

Čo bolo s Makiko? Čo ju tak nadchlo pre implantáty? Akokoľvek som sa snažila, nenašla som dobrý dôvod. (Kawakami, 2021, s. 50)

Napriek Nacukinej túžbe podporiť Makiko v jej rozhodnutí podstúpiť operáciu, snaží sa pochopiť, prečo sa tak Makiko rozhodla. Nacuko a Makiko majú rozdielne pohľady na svet, vrátane názorov na vonkajší vzhľad, ktorý Nacuko nepovažuje za dôležitý. Verí, že dôležitejšie sú vnútorné kvality človeka. Hoci vo všeobecnosti nesúhlasí s operáciou, nebráni jej to plne podporovať Makiko.

Vzťah Nacuko k Midoriko zohráva tiež podstatnú rolu vo formovaní jej postavy. Aj napriek tomu, že Midoriko nerozpráva, je z ich spoločných scén v diele cítiť príjemnú atmosféru. Keď sú spolu, pociťujú vzájomné bezpečie.

Nacuko a Midoriko idú spoločne do zábavného parku stráviť letný slnečný deň, čo bol Nacukin nápad, aby spolu mohli stráviť hodnotný čas. Po celú dobu, čo sú v parku, sa Nacuko o Midoriko aktívne stará a zaujíma sa o ňu. Napríklad ako si dáva pozor, aby Midoriko nespálilo slnko. Midoriko chodí na jeden kolotoč za druhým, z čoho sa Nacuko až čuduje, ako to zvláda – Nacuko má na kolotoče slabý žalúdok:

Ukázala na ruské koleso, akoby chcela, aby sme na tej veci jazdili spolu, a pozrela na mňa. „Čo, obidve?“ Midoriko so zdvihnutým obočím prikývla. (Kawakami, 2021, s. 110)

Nacuko neochotne súhlasí, napriek jej odporu ku kolotočom. Jazdí na ruskom kole len kvôli Midoriko, váži si spoločne strávený čas a snaží sa pre ňu vytvoriť príjemné spomienky. Tento čin ukazuje Nacukinu ochotu obetovať sa, aby urobila Midoriko šťastnou, a zdôrazňuje dôležitosť ich puta v diele. Poukazuje to hlavne na Nacukinu nesebeckosť a jej odhodlanie prežívať chvíle s Midoriko.

Súhrn postavy Nacuko:

Na základe textu môžeme usudzovať o Nacuko ako o *plastickej* postave hlavne kvôli jej komplexnejšej osobnosti a samotnému postoju k rozličným situáciám a názorom. Je opísaná *mimetickým* prístupom, pretože o nej môžeme povedať, že sa v diele stáva nezávislou na samotnom texte a jej osobnosť presahuje do hlbších tém.

Nacuko prežíva frustráciu zo stagnácie ich života a túži po zmene. Cítia neistotu, ako ju dosiahnuť a cíti sa, akoby vyčerpala všetko svoje úsilie. Je zobrazená ako hlboko introvertná postava bez záujmu o socializáciu, pričom nachádza útechu vo vzťahoch s Makiko a Midoriko, na ktorých jej veľmi záleží. Napriek túžbe podporiť Makiko sa snaží pochopiť jej rozhodnutie pre plastickú operáciu, obe majú odlišné pohľady na svet, ale plne Makiko podporuje. Vzťah medzi Nacuko a Midoriko tiež zohráva významnú úlohu pri formovaní jej charakteru. Aktívne sa stará o Midoriko a prejavuje o ňu záujem, čím preukazuje svoju empatickosť. Je to tiež nesebecká a obetavá postava, ktorej záleží hlavne na druhých.

4.2 Makiko

Makiko je slobodná, tridsaťdeväť ročná matka. Prvá zmienka o nej v diele je, keď sa s Nacuko stretávajú na vlakovej stanici. Nacuko ju priamo charakterizuje nasledovne:

Makiko nikdy nemala viditeľné ženské krivky, ale jej ruky, nohy a boky vyzerali oveľa chudšie ako Makiko, ktorú som poznala. Asi to mohlo byť jej oblečením. Mala na sebe tričko, ktoré mohla ukradnúť dievčaťu okolo dvadsiatky a pár úzkych džínsov. Myslím, že bola jednou z tých ľudí, ktorých v dnešnej dobe často vidieť a ktorí vyzerali zozadu mlado, ale keď sa otočia... Jej tvár a telo boli oveľa menšie, ako by mali byť, a jej pokožka

vyzerala trochu bledo. Jej falošné zuby boli nápadne žlté a vďaka kovu vyzerali jej d'asná čierne. Jej vyblednutá trvalá sa preriedila natolko, že jej bolo vidieť pot na jej temene. Mala na sebe príliš veľa mejkapu. To spôsobilo, že jej tvár vyzerala vyblednuto a vráskavejšie, ako bola. (Kawakami, 2021, s. 18)

Makiko je zaujatá svojím fyzickým vzhľadom a má intenzívnu túžbu vyzerat' mladšie, ako v skutočnosti je. Toto znepokojenie pramení z jej osobnej neistoty týkajúcej sa jej tela. Keďže Makiko má viacero zamestnaní, aby uživila seba a Midoriko, jej telo trpí nedostatkom odpočinku a správnej výživy, čo prispieva k jej výraznému úbytku na hmotnosti a jej bledej pleti. Taktiež sa javí istý náznak nedostatku sebavedomia kvôli nadmernému mejkapu, falošným zubom alebo aj výberom oblečenia. Tieto snahy vyzerat' mladšie, spolu s viditeľnými známkami starnutia opísanými v ukážke (rednutie vlasov, vráskavý vzhľad), odrážajú strach Makiko s prirodzeným procesom starnutia.

"Urobím to, konečne si dám urobiť veľké prsia." (Kawakami, 2021, s. 30)

Počas prvej časti príbehu Makiko zápasí so vzhľadom svojho tela. Dôvod, prečo s dcérou prišli do Tokia bol ten, že Makiko sa rozhodla podstúpiť operáciu na zväčšenie prs. Jej obsesia s vonkajším vzhľadom je hlavná charakteristika jej postavy v tomto diele.

Podstúpenie plastiky prs je hlavná téma, o ktorej Makiko počas diela diskutuje, a málokedy hovorí o čomkoľvek inom. Verí, že jej tá operácia ju urobí šťastnou a úspešnou ženou, pretože bude viac zapadať do stereotypu, ako majú ženské prsia vyzerat'. Makiko je totiž nespokojná zo svojich vlastných, pretože veľkostne aj vzhľadom sú podľa nej nepríťažlivé.

Ludia majú radi pekné veci. Keď si pekná, každý sa chce na teba pozerat', chce sa ňá dotýkať. (Kawakami, 2021, s. 49)

Počas ich návštevy *onsenu* sa Makiko hanbila za svoj vonkajší vzhľad a po celý čas, čo tam boli, sa zahalila do veľkého uteráka. Jej posadnutosť jej prsami ju pohltila do takej miery, že sa rozhodla používať chemikálie na zmenu ich vzhľadu, napriek bolestivému procesu, ktorý to so sebou prináša. Túži sa podobat' ženám zobrazovaným v časopisoch.

Makikin vykonaný čin podstúpiť plastickú operáciu ju neskôr ovplyvňuje hlavne vzhľadovo, ale aj emočne, stáva sa viac sebavedomou. Ku koncu diela tento čin ovplyvňuje jej vzťah s Midoriko.

Midoriko sa so svojou matkou nerozprávala viac ako pol roka. Netušila som prečo. Jedného dňa jej Makiko niečo povedala a ona neodpovedala. To bolo všetko. (Kawakami, 2021, s. 15)

Makiko nie je zaťažená len tlakom na prispôsobenie sa spoločenským štandardom krásy, ale čelí aj problémom s peniazmi. Práce v baroch sa pre ňu stávajú nevyhnutnými, aby zabezpečila seba a svoju dcéru Midoriko. Vzhľadom na ich okolnosti majú Makiko a Midoriko minimálne možnosti tráviť spolu kvalitný čas.

„Stavím sa, že je to jedna z vecí, kde deti všetko obviňujú svojich rodičov. Je to len fáza, nemôže trvať večne. Je to v poriadku, je to úplne v poriadku.“ (Kawakami, 2021, s. 16)

Jej časovo a fyzicky náročný program s prácami necháva málo času na potreby svojej dcéry, ktorá je vo veku dospievania a seba objavovania, potrebuje mať pri sebe matku. V dôsledku toho sa Midoriko vzdialila od Makiko a už nejaký čas spolu nevedli žiadny rozhovor. Makiko si z toho nerobí veľkú hlavu a rozhodne sa ignorovať túto emocionálnu vzdialenosť medzi nimi, ale v jej vnútri jej skutočne záleží na šťastiu dcéry.

Súhrn postavy Makiko:

Zo získaných informácií z textu môžeme Makiko opísať ako postavu *plastickú*, hlavne kvôli jej prezentovaným motiváciám a cieľom, ktoré sú dejovo prepojené. Jej postava je opísaná *mimetickým* prístupom, primárne kvôli tomu, že v diele presahuje rámec toho, o čom sa tam hovorí a predstavuje hlbšie pochopenie pre stereotyp vonkajšieho vzhľadu.

Makiko je vykreslená ako hlboko zaujatá svojím vonkajším vzhľadom a túži vyzerat' mladšie, ako v skutočnosti je. To pramení z jej osobnej neistoty týkajúcej sa jej tela a dodržiavania stereotypu štandardu krásy. Nespokojnosť Makiko s jej prsami je hlavnou charakteristikou jej postavy, pretože uvažuje a nakoniec sa rozhodne podstúpiť

operáciu na ich zväčšenie. Verí, že tento postup jej prinesie šťastie a úspech. Finančné obmedzenia ju nútia pracovať vo viacerých zamestnaniach, aby uživila seba a svoju dcéru Midoriko, na ktorú má kvôli práci menej času, čo ich emocionálne vzdáľuje.

4.3 Midoriko

Prvý okamih, kedy stretávame Midoriko, nastáva presne vtedy, kedy stretávame Makiko – na vlakovej stanici. Je to dvanásťročná dievča a dcéra Makiko. Nacuko ju následne priamo popisuje takto:

Midoriko bola minimálne dvakrát taká veľká, ako som si ju pamätala. Nemohla som uveriť, ako veľmi vyrástla. [...] Vlasy stiahnuté do copu, Midoriko mala na sebe obyčajné námornícke tričko s výstrihom a šortky. Mohlo to byť tak, že sa hrbila – ale jej nohy vyzerali príliš dlhé. Potľapkala som ju po kolene. Pozrela sa na mňa zahanbene. (Kawakami, 2021, s. 15)

Najdôležitejšia charakteristika Midoriko v diele je fakt, že nerozpráva ani s Makiko ani Nacuko. Nie je nám ale predstavené, prečo presne tomu tak je. A keďže jej perspektívu príbehu cez dialógy nevidíme, jediná vec, cez ktorú sa o tejto postave dozvedáme, je cez denníkové záznamy nachádzajúce sa v každej kapitole prvej časti knihy. Jedným z prvých záznamov obsahuje kľúčovú informáciu, ktorá otvára jej charakter do ďalších smerov:

Najlepšie je písanie. Môžeš to urobiť kdekoľvek, ak máš pero a papier. Je to tiež zadarmo. A môžeš si písať čo chceš. To je tak super. (Kawakami, 2021, s. 10)

Počas diela sa Midoriko ponára hlboko do svojich emócií a otvára sa v jej denníku, kde vyjadruje pocity, ktoré zažíva počas dospievania. Kedykoľvek drží v ruke pero a papier, cíti sa bezpečne a nebojí sa povedať svoj názor. Tento naratív zdôrazňuje najvýznamnejšiu charakteristiku jej postavy: skutočnosť, že sa o nej dozvedáme výlučne z perspektívy, ktorú ponúkajú jej denníkové záznamy. Denník je vyobrazovaný a slúži ako tiché vyrozprávanie pre myšlienky, emócie a skúsenosti Midoriko, umožňuje nám nahliadnuť do jej vnútorného sveta. Spomedzi mnoho tém, o ktorých píše, som sa rozhodla vybrať dve, čo sú spomenuté v denníku najviac. Prvou z nich je jej pohľad na materstvo:

Akonáhle dostanete menštruáciu, znamená to, že vaše telo môže oplodniť spermie. A to znamená, že môžete otehotnieť. A potom získame viac ľudí, ktorí premýšľajú a jedia a naplňujú svet. Už len pri pomyslení na to mám trochu depresie. Nikdy to neurobím. nikdy nebudem mať deti. Nikdy. (Kawakami, 2021, s. 38)

Midoriko v diele ticho bojuje s témou prvej menštruácie u mladých žien a spytuje sa, ako to vôbec môže byť normálne keď tak bolí, a ako to, že sa to pravidelne opakuje. Taktiež nesúhlasí s myšlienkou toho, že žena by mala mať automaticky deti len preto, lebo je žena. Tieto polemizovania o bolesti a pravidelnosti menštruácie odrážajú jej zvedavosť, ale zároveň aj frustráciu z tohto celého procesu. Jej pocity depresie pri úvahách o tehotenstve naznačujú určité obavy zo zodpovednosti, ktorú so sebou materstvo prináša. Táto ukážka tiež ukazuje Midorikino zmýšľanie a odpor voči tradičným spoločenským rolám.

Musím nájsť spôsob, ako sa s ňou porozprávať, naozaj sa porozprávať. Ale neviem ako. (Kawakami, 2021, s. 109)

Ďalšou dôležitou charakteristikou Midoriko v príbehu je jej nedostatok komunikácie s matkou. Midorikin hlas v diele predstavuje jej samotu a absenciu komunikácie. Tento fakt poukazuje na vplyv Makikinej neprítomnosti v živote Midoriko, čo symbolizuje emocionálnu vzdialenosť medzi nimi. Pretože Makiko je vždy zaneprázdnená prácou, Midoriko cíti, že sa matke nemôže s ničím zdôverovať a cíti emocionálny blok. Jej spoliehanie sa na denník ako prostriedok sebavyjadrenia sa v tomto kontexte stáva ešte významnejším, pretože sa stáva jej jediným východiskom pre zdieľanie pocitov.

Ku koncu prvej časti diela sa Midoriko s Makiko začnú hádať, a Midoriko konečne prehovorí – prvýkrát za celé dielo. Chce vedieť, prečo Makiko podstúpila tú operáciu, no následne Midoriko začne hovoriť všetky veci, čo ju trápia:

„Neviem, čo mám robiť, a ty mi nič nehovoriš. Lúvim ťa, ale nikdy nechcem byť ako ty. Nie. . . “ Nadýchla sa. „Chcem začať pracovať, aby som ti mohla pomôcť. Tak strašne chcem pomôcť. S peniazmi, so všetkým. Máš vôbec predstavu... ako sa bojím?

Nechápem, nič z toho nechápem. Bolia ma oči. Bolia. Prečo sa všetko mení? Prečo? Boli to. Prečo som sa narodila? Prečo sa niekto z nás musel narodiť? Keby sme sa nikdy nenarodili, nič z týchto vecí by sa nestalo, nič z toho by –“ (Kawakami, 2021, s. 131)

Ukážka odráža Midorikin emocionálny nepokoj a frustráciu, keď vyjadruje svoj zmätok a pocit bezmocnosti Makiko. Predstavuje pre Midoriko hlboko zraniteľný moment a odzrkadľuje jej najzraniteľnejšie myšlienky a vnútorné pocity, o ktorých po celý ten čas len písala do denníka. Teraz, keď toto všetko konečne povedala Makiko, cíti sa trochu odľahnutejšie. Midoriko zobrazuje Makiko svoju zraniteľnú stránku a túžbu porozumieť nie len samej sebe, ale aj svojej matke a celému svetu okolo nich.

Súhrn postavy Midoriko:

O Midoriko čisto z informácií z textu môžeme povedať, že je to *plastická* postava, pretože sa počas celého diela vyvíja až do bodu, kedy znovu prehovorí. Je popísaná *semiotickým* prístupom, pretože ju nedokážeme od diela oddeliť ako samostatnú jednotku. Funguje hlavne cez jej denníkové záznamy.

Midoriko po celý čas v diele neprehovorí ani slovo, až ku koncu prvej časti. V dialógoch tým pádom chýba jej perspektíva a jediný spôsob, ako sa o nej dozvedáme, je prostredníctvom denníkových záznamov. Tie slúžia ako rozprávanie o myšlienkach, emóciách a skúsenostiach Midoriko, čo nám umožňuje nahliadnuť do jej mysle. Zápasí s témou prvej menštruácie u mladých žien. Spochybňuje tiež názor, že ženy by mali mať deti automaticky len preto, že sú ženami. Midoriko trpí nedostatkom komunikácie s matkou, čo symbolizuje emocionálnu vzdialenosť medzi nimi. Makiko je neustále zaneprázdnená prácou, čo bráni Midoriko v zverení sa jej a vyjadrení svojich pocitov. Midoriko sa preto spolieha na denník ako jediný spôsob, ako sa vyjadrovať a zdieľať svoje emócie.

5 Nebo

Nebo skúma tému šikany očami dvoch mladých študentov. Román sa venuje dominantnému rozdielu v dynamike moci a sociálnych hierarchií, ktoré prispievajú k šikanovaniu na školách. Vidíme, ako populárne deti využívajú svoje sociálne postavenie a fyzickú silu na presadzovanie svojej dominancie nad ostatnými. Vidíme tiež, ako sú učitelia a ostatní dospelí buď spoluvinníci, alebo bezmocní zasiahnuť, čo situáciu ešte viac zhoršuje.

Protagonistom v príbehu je mladý štrnásťročný študent, ktorého skutočné meno sa z príbehu nedozvedáme. Namiesto neho nám je hneď na začiatku príbehu predstavená jeho prezývka, Ronpari, ktorú mu vymysleli jeho spolužiaci. Počas celého príbehu chlapec interaguje s vedľajšou ženskou postavou menom Kodžima, ktorá je spolu s chlapcom najpodstatnejšia postava celého príbehu. Stretávame sa tu s nespoľahlivým rozprávačom, z ktorého je naozaj cítiť, že je to stále dieťa. Pri opisoch istých situácií alebo rozhovorov s inými postavami často nerozumie a vyjadruje sa veľmi jednoducho. Je to taktiež cítiť z jeho vnútorných monológov, kde sa vyjadruje veľmi naivne.

Nebo je román o dvoch tínedžeroch, ktorí sú šikanovaní svojimi spolužiakmi, a cez tento spoločný faktor a spoločné skúsenosti formujú blízke priateľstvo. Nachádzame tu Ronpariho, ktorý trpí tupozrakosťou, za ktorú ho spolužiaci šikanujú, a Kodžimu. Ako príbeh postupuje, vidíme, ako ich skúsenosti so šikanovaním ovplyvňujú ich duševnú a emocionálnu pohodu a ako sa snažia vyrovnať so stresom a traumou zo svojej situácie. Nachádzajú útechu v spoločnosti toho druhého a snažia sa navzájom podporovať a chrániť sa. Ich priateľstvo taktiež poskytuje zdroj útechy vo svete, ktorý je k nim krutý a nemilosrdný.

Dej sa odohráva primárne v škole, ktorú obe postavy navštevujú, a sekundárne v domove protagonistu. V analýze sa budem sústreďovať na postavu Kodžimy, ktorá je ako jediná ženská postava, čo v diele vystupuje, okrem malých vedľajších ženských postáv, ktoré sa v diele vyskytujú veľmi málo.

5.1 Kodžima

V diele sú vidieť zásadné rozdiely v činoch postáv, ktoré Kodžima predstavuje najzreteľnejšie. Je spomenutá už na začiatku diela a hneď je charakterizovaný jej vonkajší

vzhľad, ktorý úzko súvisí s jej postavou, šikanou a následne jej činmi. V tejto ukážke Kodžimu popisuje Ronpari priamou definíciou:

Kodžima bola nízka, s akousi tmavou pokožkou. Jej košeľa bola vždy pokrčená a uniforma vyzerala staro. Nikdy nestála rovno. Mala tony vlasov a boli úplne čierne. Tak hrubé, že nikdy nespadli. Konce vystreľovali všetkými smermi. Pod nosom mala tmavú škvrnu ako špinu alebo možno akýsi vlas. (Kawakami, 2021, s. 11)

Kvôli jej vonkajšiemu vzhľadu je šikanovaná každý deň v škole jej spolužiakami, pretože podľa nich nespĺňa stereotyp, ako má dievča v škole vyzerat'. Nepôsobí čisto a ani na pohľad pekne, čo sa nezhoduje s očakávaniami, ktoré sú na ženy všeobecne kladené.

Kodžima sa správa úplne inak v porovnaní v spoločnosti spolužiakov, ktorí ju šikanujú, a v spoločnosti len samotného Ronpariho. Keď sa nachádza v prítomnosti väčšej skupiny, je tichá, utiahnutá do seba, očami pozerajúc do zeme. Akonáhle je len s Ronparim, stane sa z nej otvorené spoločenské dievča, ktoré tak veľa rozpráva až ju Ronpari musí prerušovať, aby jej mohol odpovedať. Túto charakteristiku má z veľkej časti na svedomí samotné šikanovanie, ktoré ju emocionálne ovplyvňuje.

Jedným z ďalších dôležitých aspektov postavy Kodžimy je jej povaha a ako dokáže hlboko cítiť pre druhých, čo naznačuje, že je láskavá a súcitná. Následne uvádzam príklad tohto javu:

„Kvôli tvojim očiam si toho toľko prežil. Je to bolestivá vec, ja viem, ale tiež ťa to urobilo tým, kým si. To je isté. A pretože sa nevzdám svojich znamení, tiež som si prešla mnohými. Keby sme ich nemali, všetko by bolo inak. Preto som vedela, že ti budem rozumieť, lepšie ako ktokoľvek iný, a prečo ty pochopíš, ako sa cítim lepšie ako ktokoľvek iný.“ (Kawakami, 2021, s. 73)

Hlavný hrdina príbehu Ronpari je veľmi zatiahnutý do seba a nerád sa prejavuje pred ostatnými a cíti sa veľmi nepochopený a neistý kvôli jeho oku. Kodžima ho ale tiahne napred, podporuje ho, vyjadruje mu, ako sa jej jeho oči páčia a nie je to nič, za čo by sa mal hanbiť. Vďaka nej sa Ronpari postupne v príbehu vyvíja na sebavedomejšieho jedinca.

Kodžima je jediná osoba, ktorá Ronparimu prejavuje súcit a priateľskú lásku, od nikoho iného tieto slová ešte nedostal. Svojimi činmi mu pomáha sa dostať na svetlejšie miesto v živote, aby bol šťastný s tým, kto je.

Niečo na jej rukopise sa zmenilo, odkedy som ho prvýkrát videl. Písmo síce bolo jej, ale krehké, vláknité písmená napísané mechanickou ceruzkou sa zväčšili a zhrubli. Zaryli sa hlboko do papiera. Ale bola to stále ona. (Kawakami, 2021, s. 110)

Kodžima a Ronpari si po celý príbeh vymieňajú listy, kde si píšu o všetkom možnom – od počasia, cez detailné zhrnutia ich bežného dňa, až po dohadovania ich ďalších stretnutí. Ako príbeh naberá na intenzite, Kodžimino chovanie nie len navonok, ale aj v listoch, sa mení, odhaľuje sa spolu s chodom celého diela. V prvej polovici knihy pôsobí veľmi pozitívne a sebavedomo, kdežto v druhej polovici je z nej cítiť, že sa stráni Ronpariho, málo komunikuje, uzatvára sa do seba. Jej postava je tu opísaná nepriamou reprezentáciou pomocou skutkov postavy cez Ronpariho, od ktorého môžeme usudzovať jasnú zmenu v jej správaní voči nemu.

Je to jediná vec, ktorú môžeme urobiť. A nielen pre naše dobro, vieš? Je to aj pre ostatné deti, aj keď si to neuvedomujú. Ale to je jedno. Dôležité je len to, aby sme to pochopili, ty a ja. Chápeme to. A tak, žiť s touto slabosťou, úplne ju prijať, to je najväčšia sila na celom svete. Nie je to len môj otec, oni alebo my. Robíme to pre každého, kto je slabý, v mene skutočnej sily. Všetko, čo berieme, všetko zneužívanie, robíme, aby sme sa povzniesli nad nich. Robíme to pre ľudí, ktorí vedia, aké je to dôležité. Preto nejem. To pre mňa znamená nejesť. (Kawakami, 2021, s. 138-139)

"Hej, Kodžima," povedal som, „prečo si myslíš, že na tom záleží?" „Nevzdávame sa. Dovoľujeme, aby sa to stalo. A vieme, čo je správne. Naša vôľa je neporušená. Tí chlapci sa majú ešte veľa čo učiť. Raz sa to možno naučia." (Kawakami, 2021, s. 168)

Kodžima naznačuje, že jej vykonané činy by mohli pomôcť tým, na ktorých jej záleží, pretože tie činy robí práve za účelom konania správneho vo svete nespravodlivosti voči slabším. Motivuje ju túžba zmierniť utrpenie iných a prispieť k väčšiemu dobru. To môže zahŕňať obetovanie vlastných túžob a potrieb, aby slúžila tomu vyššiemu účelu. Je si

vedomá svojich vlastných slabostí a zraniteľností. Uvedomuje si, že nie je imúnna voči utrpeniu a že aj ona môže občas potrebovať pomoc a podporu od iných. Zdá sa však, že svoje vlastné zápasy vníma ako príležitosť na osobný rast. Kodžima verí, že prijatím týchto výziev sa stáva múdrejšou. Získava tým hlbšie pochopenie seba a okolitého sveta a je schopná vidieť veci z hlbšej perspektívy, než je len povrchnosť šikanovania. Je ochotná znášať ťažkosti a prekonať svoje vlastné obmedzenia, aby pomohla druhým a pozitívne ovplyvnila svet. Týmto sa Kodžima hlavne snaží ukázať, že ak dáme na prvé miesto ostatných, môžeme dosiahnuť veľké veci a stať sa lepšími ľuďmi v tomto procese.

Súhrn postavy Kodžimy:

Z textu môžeme usúdiť, že Kodžima je opísaná *mimetickým* prístupom a že je to postava *plastická*. Je to mladé dievča, ktoré je každý deň v škole šikanované kvôli svojmu vzhl'adu. Útechu nachádza v priateľstve s Ronparim, ktorý je tiež šikanovaný pre svoj vzhl'ad. Keď je Kodžima so svojimi spolužiakmi, je uzavretá a tichá, ale keď je sama s Ronparim, stáva sa spoločenskou. Kodžima je láskavá a empatická voči druhým, najmä voči Ronparimu. Podporuje ho a povzbudzuje, aby prijal svoju jedinečnosť, čím mu pomáha stať sa sebavedomejším. V diele ju motivuje túžba pomáhať druhým a prispievať k väčšiemu dobru, aj keď to znamená obetovať svoje vlastné túžby. Svoje vnútorné boje vníma ako príležitosti na rast a je odhodlaná stať sa najlepšou verziou seba samej v službe druhým. Postava Kodžimy zdôrazňuje, že je dôležité klásť ostatných na prvé miesto a snažiť sa stať sa v tomto procese lepšími ľuďmi.

6 Všetci milenci v noci

V románe *Všetci milenci v noci* je dominantný rozdiel medzi hlavnou protagonistkou a zvyšnými vedľajšími postavami. Je vyjadrený nie len samotnými osobnosťami postáv, ale aj vnímaním okolitého sveta cez dialógy s vedľajšími postavami a tiež cez vnútorné monológy hlavnej protagonistky. Nachádzame tu aj spoločenské rozdiely medzi všetkými ženskými postavami. Tieto rozdiely sú zobrazené na jednej strane ako normy a očakávania kladené na ženy v spoločnosti, a na druhej strane zobrazené rôznymi príkladmi ako posilňovanie postavenia žien.

V príbehu sledujeme hlavnú ženskú postavu menom Irie Fujuko, ktorá predstavuje aj rozprávača, ale nie je vševediacim rozprávačom. Tiež sa tu stretávame s mnohými vedľajšími postavami, ktoré s hlavnou postavou interagujú počas celého diela. Tie sa prejavujú ako inšpirácia a vytvárajú nové perspektívy pre Fujuko, ktorá nie je schopná vytvoriť vlastné. Taktiež sa s ich pomocou dozvedáme viac o samotnej Fujuko, a akú funkciu tieto vedľajšie postavy v diele majú. V diele je vidieť veľký rozdiel v povahových charakteristikách postáv, pretože Fujuko je od nich úplne rozdielna. Príbeh skúma jej skúsenosti s osamelosťou, izoláciou a túžbou po ľudskom spojení a tiež sa sústreďuje hlavne na bežné a obyčajné každodenné aktivity v živote a nachádza v nich skrytú krásu.

Dej tohoto diela sa odohráva hlavne u protagonistky doma, kde sledujeme jej vnútorné monológy, a následne sa príbeh posúva do spoločností s vedľajšími postavami, pri ktorých sú dôležité ich spoločné dialógy viac, ako miesto, kde sa nachádzajú. V analýzach ženských postáv z diela *Všetci milenci v noci* sa budem primárne venovať hlavnej ženskej postave Irie Fujuko, a následne trom vedľajším ženským postavám s menami Išikawa Hidžiri, Kjóko a Hajakawa Noriko. Tieto postavy sú v diele najvýraznejšie a najdôležitejšie v ich analýze. Sú to taktiež jediné ženské postavy vystupujúce v diele.

6.1 Irie Fujuko

Fujuko pracuje ako korektorka z domu na voľnej nohe, spolu s Hidžiri. Sama sa priamo charakterizuje ako iná od ostatných:

Od mladého veku som sa nedokázala prinútiť prispievať do konverzácií ako normálny človek, tým menej sa stýkať alebo chodiť von s ľuďmi, čo znamenalo, že som v skutočnosti nemala žiadnych priateľov. (Kawakami, 2022, s. 10)

Chce svoj život zúfalo zmeniť, pretože samú seba vidí ako „slovníkovú definíciu nešťastného človeka“ (Kawakami, 2022, s. 45).

V diele sa nenachádza mnoho priamych popisov postavy Fujuko, no z toho mála sa dokážeme dostať k tomu, aká je ako postava. Je osamelá a odrezaná od okolitého sveta, samú seba tiež popisuje ako ‚necitlivého človeka‘. Jej oddelená perspektíva je vyzdvihnutá ešte tým, že nemá žiaden spoločenský život, žiadnych priateľov, a všetka jej energia a myšlienky sú sústredené len na jej prácu, ktorá sa z časti kvôli tomu stáva aj veľkou súčasťou jej osobnosti. Je tiež popísaná ako submisívna, keďže kvôli komunikačnému bloku sa nedokáže zmysluplne vyjadriť a je pre ňu jednoduchšie prikývnuť ako argumentovať. Snaží sa byť čo najviac nevýrazná a neviditeľná vo vonkajšom vzhľade, čo je taktiež ďalší rozdiel medzi ňou a ostatnými ženskými postavami.

„Prvá vec, ktorú ťa ako korektora naučia, je to, že by si nemala čítať príbeh na stránkach. To platí pre román alebo akýkoľvek iný druh knihy. Žiadna forma čítania nie je dovolená.“ (Kawakami, 2022, s. 73)

Tento spôsob, akým číta knihy, a jeho pomocou oddeľuje príbeh od textu, aby si udržala objektívny prístup, sa prejavuje aj v jej živote, ktorý je veľmi izolovaný. Tá istá odlúčenosť sa môže rozšíriť aj do jej osobného života, čo vedie k emocionálnej izolácii a ťažkostiam s vyjadrením jej pocitov. Stojí za zmienku, že Fujuko to nemusí nutne vnímať ako negatívny aspekt svojej osobnosti. Uznáva, že je dôležité, aby vo svojej práci zostala objektívna, a že je dôležité emocionálne sa oddeliť od obsahu.

Postupom času, s pomocou jednej plechovky piva vypitého pomaly, alebo jednej šálky saké, som si vyvinula schopnosť opustiť svoje obvyklé ja. (Kawakami, 2022, s. 46)

Každý deň som skončila prácu večer o šiestej a pila som každý deň bez výnimky. (Kawakami, 2022, s. 121)

V celom diele sa Fujuko obracia na alkohol ako na mechanizmus zvládania svojich hlboko zakorenených pocitov osamelosti a neschopnosti spojiť sa s ostatnými. V prvých kapitolách knihy začne veľa piť v snahe zmierniť sociálnu úzkosť a nájsť útechu vo svojej izolácii. Ako príbeh postupuje, alkohol sa vo Fujukinom živote neustále vyskytuje. Obracia sa naň pri každej príležitosti a často so sebou nosí plnú fľašku, či už ide kamkoľvek von. Dokonca aj vo chvíľach, keď alkohol nemusí byť vhodný alebo ľahko dostupný, nájde spôsoby, ako ho prepašovať, napríklad pridaním do čaju alebo šľavy. V pasáži, kedy ide navštíviť centrum s voľnočasovými aktivitami, príde do miestnosti pod jeho vplyvom a zaspí na stoličke. Náhodný okoloidúci jej ukradne kabelku, Fujuko si to však vôbec nevšimne. Až keď sa po pár hodinách zobudí, zistí, že jej kabelka zmizla. Táto záhada ostane nezodpovedaná v celom diele. Ukazuje sa však, že Fujukino spoliehanie sa na alkohol len prehlbuje jej emocionálne problémy. Hoci to spočiatku vnímala ako spôsob úniku, čoskoro zistí, že bez neho nedokáže fungovať a pitie si začína vyberať daň na jej fyzickom a duševnom zdraví.

Toto bolo prvýkrát v živote, čo som niečo povedala neznámej osobe na neznámom mieste. (Kawakami, 2022, s. 57)

Na druhú stranu, pomocou alkoholu sa Fujuko dokáže sama vyjadrovať, a dokonca príde k neznámemu mužovi menom Micucuka, s ktorým si neskôr v diele vytvorí blízke priateľstvo.

„Pracuješ niekde tu?“ spýtala som sa, neschopná vydržať to neopísateľné ticho. Nabrala som to málo, čo som mohla nazbierať zo zvyškov alkoholu v mojom systéme, ak tam ešte nejaký zostal, a opatrne som sa pokúsila nadviazať rozhovor. (Kawakami, 2022, s. 71)

Sama zo seba je šokovaná, ale zároveň nadšená, že konečne sa jej podarilo prehovoriť bez väčších problémov a úzkostí. Vďaka novým priateľstvám sa dokázala zbaviť pocitu osamelosti a izolácie.

Postupom času si ale Fujuko uvedomuje, že alkohol jej pomáha len na krátku dobu a že závislosť nie je cestou von z problémov.

V diele je spomenuté, že Fujuko bola znásilnená počas svojich stredoškolských rokov, čo hlboko ovplyvnilo jej duševnú a emocionálnu pohodu. Táto traumatická skúsenosť mohla viesť k jej vzniku problémov s dôverou, čo spôsobilo, že sa vzdialila od ostatných a vyhýbala sa vytváraniu si blízkych vzťahov s ostatnými ľuďmi.

Súhrn postavy Fujuko:

Podľa tejto analýzy môžeme usudzovať, že hlavná ženská postava Fujuko je *plastická* postava, hlavne kvôli jej komplexnejšej osobnosti, prechádzaním rôznymi zmenami a je jasne prepojená s dejom celého diela. Je osamelá a odrezaná od sveta. Jej perspektívu zvyrazňuje nedostatok spoločenského života a priateľov, pričom všetka jej energia a myšlienky sú zamerané výlučne na prácu. Je submisívna, keďže pre jej komunikačný blok je ľahšie prikyvovať, ako sa hádať. Na pohľad sa snaží byť čo najviac nenápadná a neviditeľná, čo je ďalší rozdiel medzi ňou a ostatnými ženskými postavami. Fujukin štýl čítania oddeľuje príbeh od textu, čo sa odráža v jej izolovanom živote. Táto odlúčenosť vedie k emocionálnej izolácii a ťažkostiam s vyjadrovaním pocitov. Alkohol slúži ako spôsob zvládania osamelosti a problémov s pripájaním sa k ostatným.

6.2 Išikawa Hidžiri

Hidžiri predstavuje úplný opak hlavnej protagonistky Fujuko. Je sebavedomá a extrovertná, rada rozpráva a otvorene prejavuje svoje názory a hlavne sa ich nebojí pri hocijakej príležitosti vyslovovať. Už pri ich prvom stretnutí je z nej Fujuko očarená pre jej vonkajší vzhľad, v kontraste s jej vlastným vzhľadom. Následne uvádzam príklad na priamu charakterizáciu postavy Hidžiri z pohľadu hlavnej protagonistky:

Hidžirine vlasy, ostrihané dostatočne nakrátko, aby ste jej videli uši, boli zafarbené na pekný hnedý odtieň. Jej make-up bol úplne dokonalý. Nikdy predtým som nevidela tak starostlivo naličenú tvár, ani v časopise, ani na plagáte alebo ani v televízii, a ani osobne. Obklopovala ju jedinečná aura, niečo ako špeciálna vrstva svetla, ktorá jej dodávala jas väčší ako priestor okolo nej. (Kawakami, 2022, s. 15)

Hidžiri svojou prítomnosťou predstavuje pre Fujuko inšpiráciu. Napriek ich diametrálne odlišným povahám Fujuko vzhlíada k Hidžiri a snaží sa ju v mnohých ohľadoch napodobniť. Prítomnosť Hidžiri v živote Fujuko jej pomáha rozpoznať vlastné potreby a túžby a dodáva jej odvalu za nimi ísť. V priebehu diela si Fujuko začína

osvojovať niektoré Hidžirine črty a zvyky. Napríklad Fujuko začína byť viac hrdá na svoj vzhľad a začína nosiť mejkap a drahšie oblečenie, čo je znateľný odklon od jej predtým veľmi obyčajného a jednoduchého štýlu. Táto premena je odrazom Fujukinej túžby zlepšiť sa a stať sa sebavedomejšou, tak ako Hidžiri.

Mala som pocit, že Hidžiri bola k ľuďom vždy úprimná, bez ohľadu na to, s kým sa rozprávala. Na konci akcie sa kvôli nejakej maličkosti pohádala s redaktorom sediacim vedľa nej. [...] Pamätám si, ako som cítila vzrušenie, ktoré som nedokázala pochopiť, niečo o spôsobe, akým tak účinne rozpútala provokatívne výrazy, o sebavedomí v podaní a spôsobe, akým sa vyjadrila, ako zachovala pokoj v tých chvíľach, keď muž zvýšil hlas na obranu. [...] Trvalo mi len pár hodín, kým som si uvedomila, že je to žena s talentom, ktorý presahuje čokoľvek, čo som si dokázala predstaviť – hoci mne také talenty boli cudzie. (Kawakami, 2022, s. 15)

Obdiv Hidžirinho talentu možno vnímať ako odraz Fujukinho osobného rastu, kde si uvedomuje hodnotu talentu, ktorý sama nevlastní. Toto stretnutie môže predstavovať aj moment inšpirácie pre Fujuko, ktorá môže byť motivovaná rozvíjať svoje vlastné schopnosti. Podobne ako pri prvej ukážke, aj tu môžeme povedať, že Hidžiri sa stáva veľkou inšpiráciou pre Fujuko, ktorá túži byť ako ona. Vďaka tomuto stretnutiu si Fujuko uvedomuje dôležitosť kultivácie vlastného talentu a možno dokonca objaví novoobjavenú vášeň pre niečo, o čom nikdy nevedela, že má.

„Rovnako, ako nezáleží na obsahu práce, tak ani na výsledkoch, ktoré môžu byť pozitívne či negatívne, no závisia v prvom rade od šťastia. Takéto veci sa môžu zmeniť. Môžeš prinútiť ľudí, aby verili, čomu chceš. Môžeš ich oklamať, akoby to nič nebolo. Ale nemôžeš oklamať samú seba, to naozaj nie. Preto je dôležité, ako vo svojom živote premýšľaš o svojej práci, ako veľmi ju rešpektuješ, ako veľmi sa snažíš. Ľudia, ktorým verím, sú tí, ktorí dávajú do práce všetko – viem, že je to hlúpo staromódny spôsob, ako to povedať, ale ja to tak vidím.“ (Kawakami, 2022, s. 20)

Hidžiri má s Fujuko spoločné zapálenie pre prácu. Má pocit, že je to to, čo ju v živote najviac naplňuje, že je to niečo, na čom naozaj záleží. Je známa tým, že pracuje dlhé hodiny a tlačí sa na limity, aby dosiahla svoje ciele. Táto úroveň oddanosti a odhodlania je

niečo, čo obdivujú mnohí jej kolegovia, často ale až v negatívnom zmysle pre jej otvorené prejavovanie sa, a pomohlo jej to dosiahnuť veľa úspechov vo svojej kariére.

No ale napriek svojej pracovitosti nemá dostatok emočnej kapacity na formovanie milostných vzťahov v osobnom živote. Vyhľadáva len chvíľkové potešenia, čo Fujuko nechápe, aj napriek tomu, že Fujuko v prvej časti diela nemá záujem formovať akúkoľvek formu vzťahu, a ani ich nevyhľadáva. Pre Hidžiri to je najpraktickejší spôsob, ak má túžbu s niekým byť a nedáva tomu veľkú váhu, ale vo svojom vnútri cíti kvôli tomu istú osamelosť a izoláciu od ostatných, podobne ako Fujuko.

Napriek komunikačným ťažkostiam Fujuko ju Hidžiri akceptuje takú, aká je a nesúdi ju na základe jej neschopností. Toto prijatie umožňuje Fujuko sa cítiť pri Hidžiri pohodlnejšie a uvoľnenejšie, čo jej v konečnom dôsledku pomáha rásť ako človek. Vzťah Fujuko s Hidžiri tiež zdôrazňuje dôležitosť mať v živote pozitívne vzory, ktoré inšpirujú k tomu, aby ľudia boli lepšími.

Súhrn postavy Išikawa Hidžiri:

Hidžiri je *plochá* postava, vyznačujúca sa počas celého diela svojou odlišnou osobnosťou od hlavnej protagonistky. Je tiež opísaná *semiotickým* prístupom. Je sebavedomá a extrovertná a nebojí sa prejaviť svoj názor. Je nadmieru pracujúca, vo svojom živote sa hlavne venuje svojej kariére. Hidžiri je pre Fujuko zdrojom inšpirácie, z nej sa učí, ako byť sebavedomejšia a lepšie sa starať o seba. Prijatť Fujuko jej pomáha rásť ako osobnosť a ich vzťah predstavuje, aké je dôležité mať okolo seba inšpiratívnych ľudí, ktorí nás robia lepšími.

6.3 Kjóko

Kjóko je Fujukina kolegyňa z minulej práce, ktorú ale nevidela už niekoľko rokov. Je úspešná podnikateľka, ktorá sa vzpiera tradičným rolám tým, že vyniká v odvetví, v ktorom dominujú muži. Jej postava znázorňuje, že ženy môžu uspieť v netradičných rolách a byť nezávislé od spoločenských očakávaní. V príbehu a aj pre hlavnú protagonistku predstavuje inšpiráciu vlastniť firmu, a Fujuko má pred ňou veľký rešpekt. S jej postavou sa stretávame hneď na začiatku diela, kedy Kjóko odporúča hlavnej protagonistke novú prácu. Fujuko ju priamou charakterizáciou popisuje:

Kjóko pribrala toľko, že som ju nespoznala, keď vošla do kaviarne, ale pružná pokožka jej dokonale naličenej tváre mi dávala pocit, že vyzerá oveľa mladšie, ako keď sme sa naposledy stretli. [...] Kjóko bola redaktorkou, ktorá v spoločnosti pracovala celé veky, ale pár rokov po tom, čo som začala, dala výpoveď, aby sa mohla venovať vlastnému podnikaniu. Svoju prácu opísala ako redakčnú produkciu. (Kawakami, 2022, s. 11-12)

Ich vzťah je pozitívny a podporný. Fujuko si váži rady Kjóko a jej názory, ale zároveň sa cíti menej sebavedomá v jej prítomnosti, pretože Kjóko je zhovorčivá a sebaistá sama so sebou, podobne ako Hidžiri. Kjóko sa na druhej strane snaží Fujuko povzbudiť a podporiť ju vo vzťahu k jej práci.

Kjóko vytiahla z kabelky malú krabičku a postavila ju doprostred stola. Bola zabalená v peknom modrom baliacom papieri. „To je len môj spôsob, ako ti poďakovať. Mohla som ti to poslať, viem, ale myslela som si, že to vezmem so sebou, keďže sme sa aj tak mali stretnúť.“ „Och, ale už si pre mňa toľko urobila,“ povedala som. „Ty si tá, kto mi pomohla získať prácu, ktorú teraz robím. Ja som skôr tá, ktorá by ti mala poďakovať.“ (Kawakami, 2022, s. 126-127)

V diele predstavuje Kjóko vyspelejšiu a rozumnejšiu ženu od všetkých ostatných ženských postáv, ktoré sú analyzované. Tiež je vyobrazená ako nová a moderná perspektíva na ženy vo vrcholných pozíciách firiem. V spomenutej ukážke vyjadruje vďačnosť voči Fujuko za prijatie práce, ktorú jej Kjóko odporúčala, ale Fujuko argumentuje, že ona je tá, čo by mala ďakovať, pretože Kjóko jej tú prácu ponúkla. Táto scéna zdôrazňuje pozornosť na podporný vzťah medzi týmito dvoma ženami.

Súhrn postavy Kjóko:

Postava Kjóko, podobne ako Hidžiri, sa v diele vyznačuje hlavne tým, že vyniká ako šéf jej vlastnej firmy. Jedná sa o *plochú* postavu, ktorá je opísaná *semiotickým* prístupom. Kjóko v texte stvárňuje ženu, ktorá môže uspieť v netradičných rolách a tiež byť nezávislé od spoločenských očakávaní. Má pozitívny vplyv na Fujuko, ktorá si váži jej rady a názory. Povzbudzuje a podporuje Fujuko vo vzťahu k jej práci a predstavuje zrelšiu a rozumnejšiu ženu ako ostatné ženské postavy v príbehu.

6.4 Hajakawa Noriko

Noriko je Fujukina priateľka zo strednej školy, ale po jej skončení sa prestali rozprávať a nenadviazali kontakt až do teraz. Jej najhlavnejšia rola v diele je jej rola matky. Je oddaná svojej rodine a ochotná pre ňu urobiť čokoľvek, aby ju zabezpečila, aj keď niekedy pochybuje o jej rozhodnutí si ju založiť.

Ich prvé stretnutie prebehlo dávno pred dejom odohrávajúcim sa v knihe, ešte keď obe chodili spolu na strednú školu. Fujuko jej prvotné dojmy definovala takto:

Kedykoľvek som ju videla vo vlaku, bola sama, čítala knihu a mala na sebe žiarivo biele ponožky, ktoré som videla pod jej jednoducho vyzerajúcou sukňou. Vidavala som ju stále, ale nikdy sme si nevymenili slová, aj keď som bola zvedavá na ňu a na to, že tmavomodrá školská taška pri jej nohách nemala žiadne z tých honosných, žmoliacich kľúčeniek, ktoré obľubovala väčšina ostatných dievčat. (Kawakami, 2022, s. 105)

Stali sa najlepšimi priateľkami, aj keď Noriko bola tá, ktorá väčšinou rozprávala. Na prvý pohľad sa Noriko javila ako tichá a uzatvorená do seba, skrátka nebolo na nej nič špeciálne. Ale ako ju Fujuko spoznala bližšie, zistila, že Noriko obľubuje výšivky na svetroch, dokonca jej rodina ich aj vyrába, z čoho bola Fujuko očarená. Všimla si aj, že Noriko občas nosila oblečenie niekoľkokrát po sebe do školy.

Táto poznámka o absencii kľúčeniek na Norikinej taške môže naznačovať, že Noriko nezapadala do štandardov dievčat na ich škole. Vzhľadovo sa totižto odlišovala od ostatných dievčat v triede, ktoré boli vždy perfektne upravené. Noriko sa však zdala byť iná - nebola to typická školská kráska. Tým, že nemala honosné kľúčenky na svojej taške, mohla naznačovať, že si nechce príliš všímať pozornosť iných ľudí. Bolo to pre ňu dôležitejšie, aby sa cítila pohodlne v svojej koži a aby bola samou sebou. Noriko je ešte vyznačovaná láskou pre literatúru, vo voľnom čase čítavala knihy pre zábavu. Následne sa Fujuko s Noriko stretnú v prítomnosti s dejom:

Noriko mi venovala úsmev, ktorý bol takmer hanblivý. ‚Je to šialené,‘ povedala som. Zasmiala som sa a ona tiež. Ten hlas ma naozaj vrátil späť. (Kawakami, 2022, s. 152)

Rozhovor medzi nimi charakterizuje pocit nostalgie a tepla, čoho dôkazom je plachý úsmev, ktorý Noriko venuje Fujuko, a ich spoločný smiech. Fráza ‚Ten hlas ma

naozaj vrátil späť“ vyzdvihuje silu ich spojenia a schopnosť ich spoločných spomienok preniesť ich do iného času a na iné miesto. Ich opätovné stretnutie slúži ako pripomienka pozitívneho vplyvu, ktorý mali na vzájomný život, a útechy a radosti, ktoré môžu priniesť opätovné spojenie so starými priateľmi. Ako spolu vedú rozhovor, Noriko začne rozprávať o svojich pochybnostiach v živote, o čine, ktorý si z jednej časti praje, aby ho nikdy nevykonala:

„No, niekedy si nie som istá, či to bolo najlepšie rozhodnutie. Ale niekto sa musí postarať o veci okolo domu a myslím, že racionálne uvažujúco by dávalo zmysel, aby som prestala pracovať a zostala doma s deťmi. . . Viem, že je trochu neskoro to povedať. . . ale nemať vlastné peniaze na to, aby som ich mohla použiť, ako chcem a na čo chcem, je skutočne ubíjajúce.“ (Kawakami, 2022, s. 155)

Noriko hovorí o zložitostiach rozhodnutia sa pre budovanie rodiny a o tom, ako ju to obmedzuje v určitých chvíľach života. Aj keď svoju rodinu a svoje deti má nadovšetko rada, niekedy si praje, aby mohla mať viac voľnosti pri rozhodovaní o svojom živote a kariére. No s postupom času sa začína pohrávať myšlienkou, že to, že sa rozhodla pre rodinu, nemusí byť zlé rozhodnutie. Počas rozhovoru s Fujuko si Noriko pomaly uvedomuje, že každý máme chvíľky, keď si želáme byť sami a mať väčšiu voľnosť v našich rozhodnutiach. Avšak zároveň si uvedomuje, že má veľa vecí, za ktoré je vďačná, vrátane svojej rodiny, a že jej rozhodnutie bolo dôležité pre vytvorenie toho, čo má dnes. V čom sa ale tieto postavy líšia je nasledujúca pasáž:

„Mala by si sa nad tým zamyslieť. Určite by si mala mať deti,“ povedala Noriko a snažila sa znieť presvedčivo. „Nie je to niečo, na čo myslíš?“ „Nie.“ „Ach, to je škoda,“ povedala a takmer sa rozprávala sama so sebou, keď dopila poslednú kávu, „bola by si úžasná mama.“ (Kawakami, 2022, s. 160)

Noriko pevne verí, že mať deti je nevyhnutnou a najviac naplňujúcou súčasťou života, a snaží sa následne presvedčiť Fujuko, aby prehodnotila svoj postoj. Fujuko však zostáva pevná vo svojom rozhodnutí nemať deti, aj keď Noriko trvá na radoostiach a naplnení materstva.

Táto ukážka tiež naznačuje, že Norikino presvedčenie o materstve je hlboko zakorenené až do bodu, keď vyjadruje ľútosť nad tým, že to Fujuko nezažije. To naznačuje na spoločenský tlak na ženy, aby sa prispôbili určitým očakávaniam, ako je materstvo, bez ohľadu na ich osobné rozhodnutia alebo túžby.

Súhrn postavy Hajakawa Noriko:

Rovnako ako Hidžiri a Kjóko, tak aj Noriko je vyznačovaná jedným dominantným rysom v diele, a to je jej rola matky. Je to *plochá* postava opísaná *semiotickým* prístupom. Počas ich opätovného stretnutia Noriko zdieľa svoje pochybnosti a zložitosti týkajúce sa materstva a snaží sa presvedčiť Fujuko, aby prehodnotila svoje rozhodnutie nemať deti. Je oddanou matkou, ktorá je pre svoju rodinu ochotná urobiť čokoľvek.

7 Slečna Ľadový Sendvič

V novele *Slečna Ľadový Sendvič* je primárny rozdiel viditeľný medzi hlavnou postavou a vedľajšími postavami. Je vyjadrený pohľadom na svet cez vnútorné monológy, dialógy s vedľajšími postavami a činy vedľajších postáv. Cez tieto charakteristiky sa dozvedáme o témach, napríklad ako spoločnosť vníma odlišnosti a to, ako sa dá zmieriť so strachom z doposiaľ iného a neznámeho.

Protagonista v príbehu je mladý chlapec, ktorého meno nie je spomenuté, preto ho budem referovať len skrz známe informácie. Nachádzame tu dve najpodstatnejšie ženské postavy, ktoré majú v príbehu rolu postáv vedľajších. Príbeh je rozprávaný subjektívne z pohľadu protagonistu. Takisto ako v románe *Nebo*, zo spôsobu rozprávania naozaj cítime, že sa jedná o nespoľahlivého rozprávača v podobe dieťaťa. Vníma svet veľmi nevinným a naivným spôsobom, pretože toho nezažil veľa aby mohol čerpať zo skúseností tak, ako dospelí. Čo sa týka dvoch ženských postáv v príbehu, ktorým budem venovať najväčšiu pozornosť, každá jedna je niečím poznačená, či už to je vonkajší alebo vnútorný rys – konkrétne sa jedná o nevydarenú plastickú operáciu a uzavretosť do seba samej. Pre chlapca tieto rysy predstavujú súčasť toho, kým sú tieto ženské postavy a chlapec sa vďaka tomu učí vnímať svet s väčším porozumením a empatiou.

Slečna Ľadový Sendvič je krátky príbeh o zamilovanosti mladého chlapca do ženy, ktorú pozoruje pri práci za pultom so sendvičmi v miestnom supermarkete. Tento jav je v príbehu opakovane zmieňovaný prostredníctvom vonkajšieho opisu slečny Ľadový Sendvič. V samotnej analýze tejto postavy uvádzam pár príkladov práve na výzor, pretože ten je jej najdominantnejší rys v celom príbehu. Cez letné prázdniny ju chlapec každý deň navštevuje v supermarkete, aby ju mohol sledovať pri práci. Chlapec má kamarátku Tutti, ktorá je nadšená zo zahraničných filmov, ktoré pozerá so svojím otcom.

Dej sa odohráva najmä v chlapcovom susedstve, v supermarkete a škole, ale podstatnejšie je, pri akej z jednotlivých ženských postáv sa chlapec nachádza a s akou v danom momente interaguje. Budem sa sústrediť na postavy slečny Ľadový Sendvič a na postavu Tutti, ktorá je chlapcova kamarátka zo školy. Aj keď sú s protagonistom v rovnakom vekovom rozmedzí, zdá sa, akoby bola Tutti od neho oveľa staršia práve kvôli jej názorom a pohľadom na isté veci a situácie. Tieto postavy sú najviac viditeľné pre funkciu príbehu a hrajú kľúčovú rolu vo vývoji postavy chlapca.

7.1 Slečna Ľadový Sendvič

Prvou ženskou postavou predstavenou v novele je titulárna postava slečna Ľadový Sendvič. Chlapec ju pri ich prvotnom stretnutí definuje nasledovne:

Slečna Ľadový Sendvič má naozaj krátke vlasy, jej hlava vyzerá ako onigiri s plátkom nori pevne omotaným okolo. Samozrejme, že má aj nos a ústa, ale všetko, čo si všimneš, keď ju vidíš, sú tie oči, a keď sa potom pokúsiš zapamätať si ich, vieš, aký majú tvar alebo ako vyzerajú, jednoducho si ich nedokážeš predstaviť presne dopodrobna. (Kawakami, 2017, s. 15)

Chlapec hovorí o jej fyzických rysoch, ktoré naňho hneď upútali pozornosť. Opisuje tú najjasnejšiu črtu jej tváre, tú, ktorá v ňom zostáva počas celého príbehu a ktorá sa pre neho stane významnou v spojení s postavou slečny Ľadový Sendvič. Sú ňou jej neprehliadnuteľné oči, ktoré chlapec na začiatku diela opisuje:

Očné viečka slečny Ľadový Sendvič sú vždy nafarbené hrubou vrstvou akejsi elektrickej modrej, presne takej istej farby ako tie tvrdé nanuky, ktoré nám od minulého leta sedia v mrazničke. (Kawakami, 2017, s. 8)

Farbu jej očí si spojuje s momentom, kedy za ňou chodil do supermarketu každý deň, aby ju mohol znova a znova vidieť. V ďalších popisoch chlapec nepriamo charakterizuje jej povahu:

Pozerám sa na slečnu Ľadový sendvič z jediných dverí v supermarkete a von; vždy stojí za veľkou okrúhrou sklenenou vitrínou, hneď naľavo a kúsok za pokladňami, s tým výrazom na tvári, ktorý je ako zmes prekvapenia a nudy, keď predáva sendviče a šaláty a chlieb a podobné veci. (Kawakami, 2017, s. 7)

Slečna Ľadový Sendvič je opísaná veľmi tajomne – nikdy sa o nej v príbehu nedozvieme osobnejšie alebo bližšie informácie, čo vytvára isté napätie voči jej postave. V tejto ukážke sa ale načrtáva miesto, ktoré slečna Ľadový Sendvič okupuje v priebehu celého príbehu, a tak sa stáva jej poznačujúcim miestom, ktoré si v diele spájame len s ňou. V nasledujúcej ukážke chlapec viac nepriamo charakterizuje jej povahu:

Slečna Ladový Sendvič nie je vôbec priateľská. [...] Nikdy sa neobťažuje povedať zákazníkovi „Dobrý deň“ alebo „Môžem vám pomôcť?“ alebo „Čo pre vás môžem urobiť?“ alebo čokoľvek z tých bežných vecí, ktoré hovoria ľudia pracujúci v obchodoch. [...] Keď sa zákazníčka na niečo pýta, neusmieva sa, len tam stojí a klope striebornými kliešťami, keď potvrdzuje objednávku: „Toto je druh, ktorý chcete?“ alebo „Chcete dve, však?“ Potom vloží sendvič do tašky bez toho, aby povedala čokoľvek okrem toho, koľko to bude stáť. (Kawakami, 2017, s. 16)

Tento úryvok signalizuje arogantnosť slečny Ladový Sendvič a jej postoj k práci a zákazníkovi. Neskôr v diele sa odohráva moment, kedy chlapec stojí v dlhej rade v obchode a čaká, kým na neho príde rada. Muž začne po slečne Ladový Sendvič kričať a obviňovať ju z jej prístupu k práci, nerozumie, ako ona môže pracovať v obchode. Jeho krik premostí do nadávok na jej vonkajší vzhľad – slečna Ladový Sendvič podstúpila plastickú operáciu, ale tá sa nepodarila. Jej tvár je mužom opisovaná ako ‚namaľovaná tvár monštra‘. Chlapec pri tejto scéne ostal v neskrývanom šoku, nerozumie tomu, pretože pre neho je slečna Ladový Sendvič výnimočne krásna.

Sústredím sa na slečnu Ladový Sendvič a nikdy nechcem, aby prišiel rad na mňa. Sotva žmurkám. Potom, keď si konečne vezme moje peniaze a dá mi drobné a jej viečka sa obrátia nahor a ja znova uvidím tie veľké oči, bez akéhokoľvek varovania, tie suchotavé, žlté, oranžové veci v mojej hlave sú mimoriadne jasné. [...] Keď sa natiahnem, aby som dostal objednávku od slečny Ladový Sendvič, vzduch sa zrazu ochladil. Stále je otočená mojim smerom, ale jej oči sa presunuli na ďalšieho zákazníka a ten čarovný vánok prestal fúkať. (Kawakami, 2017, s. 17-19)

Jej krása je opísaná do živých detailov a funguje aj ako symbol túžby hlavného hrdinu po niečom viac, než je jeho všedný život. Bol ňou inšpirovaný po hlbšej stránke, pretože dodávala svieži dych jeho dňom, a v momente, kedy už nie je v jej prítomnosti, svet sa mu rúca pred očami. Slečna Ladový Sendvič pre chlapca predstavuje istú nádej. Je ňou vskutku fascinovaný.

V príbehu je niekoľkokrát zmienené, že chlapec slečnu Ladový Sendvič neustále maľuje, no nedarí sa mu na papieri zachytiť jej presný fyzický vzhľad. Vytvára jednu maľbu za druhou, a nakoniec sa mu podarí vystihnúť presnú podobu slečny Ladový

Sendvič. Rozhodne sa všetky maľby odovzdať slečne Ľadový Sendvič, ktorá mu na to odpovie:

"Ďakujem. Vieš," pokračuje, "myslím si, že v budúcnosti budeš umelcom," šťastne sa usmeje. (Kawakami, 2017, s. 83)

V diele je neustále pripomínaná chlapcova vášeň pre umenie. Z tohto vyplýva, že slečna Ľadový Sendvič je pre chlapca istou múzou v objavovaní seba samého a jeho identity. Jeho interakcie s ňou mu v konečnom dôsledku pomáhajú rásť a dospievať ako človek. Postava slečny Ľadový Sendvič tiež pre neho poskytuje pocit túžby, čo ho motivuje k tomu, aby si naplňal svoje vlastné sny a ambície.

Súhrn postavy slečna Ľadový Sendvič:

Na základe textu môžeme usudzovať, že slečna Ľadový Sendvič je *plochá* postava so *semiotickým* prístupom. Existuje len v texte, nie je nám o nej poskytnutých viac informácií okrem tých spomenutých. V celom príbehu sa opakuje jeden charakteristický rys, ktorým sú jej oči. Po príbehovej stránke sa jej postava nijak nevyvíja, ale na druhú stranu slúži ako hlavná symbolická myšlienka pre tému celého príbehu. Opakovane sa v diele tiež vyskytuje arogantné správanie postavy, ktoré môžeme opísať ako jej obvyklú činnosť. Formou jej postavy si chlapec uvedomuje názory a predsudky o ženách okolitých ľudí a pomáha mu vidieť zložitost' a hĺbku ich osobnosti. Je tiež významná kvôli úlohe, ktorú hrá v príbehu o dospievaní hlavného hrdinu, aj keď pre neho je niečím neznámym a nedosiahnuteľným, pretože žijú v úplne odlišných svetoch. Predstavuje svet, ktorý je mimo komfortnej zóny hlavného hrdinu a poskytuje mu nový pohľad na život.

7.2 Tutti

Druhou ženskou postavou predstavenou v diele je spolužiačka hlavného hrdinu, Tutti. Prvý moment, kedy ju v knihe stretávame, sa objavuje o niečo neskôr ako stretnutie so slečnou Ľadový Sendvič. Jej prvá scéna je popísaná nasledovne nepriamou prezentáciou:

Bol som šokovaný a potom si uvedomil, že ma niekto udrel po hlave; otočím sa a vidím Tutti – jedinú osobu v skupine z rovnakej triedy ako ja. "Nikdy viac!" Chystá sa ma

druhýkrát udrieť po hlave, tak utekám do popredia radu, aby som sa dostal preč. (Kawakami, 2017, s. 20-21)

Postava Tutti je opísaná ako odlišná od ostatných dievčat v jej veku, čo ju robí jedinečnou v očiach hlavného hrdinu. Z jej prvotnej reakcie s chlapcom je na Tutti poznať jej svojráznosť, ako sa nebojí skutok vykonať. Nemá mnoho kamarátov, v príbehu cez oči chlapca pôsobí introvertne, čo sa týka rozprávania o citlivejších témach. Tutti je ale navonok otvorená postava v spoločenských situáciách, počas plynutia príbehu sa to postupne mení. Ako pri slečne Ladový Sendvič, tak aj pri Tutti sa v diele objavuje priama definícia jej postavy:

Tutti mala čierne vlasy a presne rovnaký účes už od prvej triedy, keď sme si cez prestávky spojili lavice a hrávali karty. Vždy to bol ten istý účes. (Kawakami, 2017, s. 24)

S Tuttiným výzorom sa chlapcovi spájajú aj spomienky s jej konkrétnym účesom, kedy spolu zažívali spoločné momenty, čo je symbolické pre Tuttinu postavu. Tiež táto symbolika môže pre chlapca predstavovať to, ako je Tutti ako jeho kamarátka dôležitá v jeho živote. V ďalšej ukážke predstavuje chlapec Tutti pomocou nepriamej prezentácie:

Tutti sa vždy prikradne na svoje miesto a začne si niečo písať do svojho zápisníka, a to sa mi na nej páči; nie je otravná ako väčšina dievčat, je naozaj skvelá... a tiež sa s ňou ľahko rozpráva. (Kawakami, 2017, s. 25)

V spoločnosti navonok otvorená postava, ale akonáhle príde moment, kedy sa ocitne sama, začína byť sama do seba uzavretá. Jej odlišnosť je zobrazená aj v jej záľubách a názoroch, ktoré nie sú úplne rovnaké s ostatnými jej rovesníkmi. Nepretvaruje sa za nikoho, kým nie je, čo je jasne poznať v tomto úseku:

"Hej, začínaš dnes s obrazom?" „Áno,“ odpovie a pozrie na mňa. "Čo maľuješ?" "Prestrelku." "Prečo maľuješ prestrelku?" pýtam sa nemútene. "Prečo maľuješ scenériu?" ona odpovedá. "No," poviem a na chvíľu sa zamyslím. "Možno preto, že je to krásne?" Tutti sa mi chvíľu pozerá do očí a potom len povie ,hm', s akýmsi znudeným výrazom na tvári a vráti sa k svojmu stolu. (Kawakami, 2017, s. 39)

Tutti charakterizuje jej odlišnosť od jej ostatných rovesníkov aj v tom, čo sa týka jej záľub alebo voľnočasových aktivít. V diele je spomenuté, že rada sama sleduje násilné zahraničné filmy v každej možnej chvíli. Naplňujú ju pocitom radosti. Medzi ostatnými spolužiakmi touto črtou vyčnieva, nikto iný totiž na zahraničné médiá ani nepomyslí. Túto odlišnosť vidí aj chlapec, ktorému príde naozaj zvláštne, aby Tutti maľovala práve prestrelku. Z jej komunikácie je cítiť aj istú ľahkovážnosť, keďže sa nebojí sama od seba rozprávať o násilných scenériách. Neskôr v diele vedie Tutti s chlapcom rozhovor povrchovo o chlapcovej dileme znova a naposledy navštíviť slečnu Ľadový Sendvič. Avšak nachádzame tu aj isté hlbšie významy o Tuttinej postave:

„Keď niekomu povieš ‚uvidíme sa zajtra‘, je to preto, že sa s ním budeš stále stretávať. Je to ako keby si v škole videl všetkých, pretože chodia do školy každý deň. Ale keď zmaturuješ a už nechodíš do školy, prestane to a všetkých už nevidíš. Ak chceš niekoho vidieť, musíš si naplánovať stretnutie, alebo si dokonca urobiť plány, alebo ho už viac neuvidíš. To je to, čo sa stane. Ak niekoho nevidíš, nakoniec ho nikdy neuvidíš. A potom z nich nezostane vôbec nič. Najhoršie je, že nikdy nevieš, kedy niekto jednoducho zmizne.“
(Kawakami, 2017, s. 73)

Tento monológ Tutti venuje chlapcovi. Od Tutti je v ňom cítiť jasnú subjektívnosť, akoby rozprávala z vlastných skúseností. Odohráva sa v okamihu, kedy chlapec zvažuje už nikdy neuvidieť slečnu Ľadový Sendvič. Tutti prišla o mamu, keď bola malá, takže nielen týmto monológom chce chlapcovi naznačiť, nech neprichádza o jedinečnú príležitosť slečnu Ľadový Sendvič naposledy vidieť, vraví aj o ľúlosti, že s mamou trávila málo času a o túžbe uvidieť ju znova. Jej postava pomáha chlapcovi naplniť jeho sny a túžby, ktoré obrazne cíti cez postavu slečny Ľadový Sendvič.

Súhrn postavy Tutti:

Z informácií z textu môžeme povedať, že Tutti je opísaná *mimetickým* prístupom a že jej postava je *plastická*. Je to navonok sebavedomé a otvorené dievča, ktoré sa nebojí povedať, čo si myslí. Jej odlišnosť pridáva na zaujatosti chlapca voči nej. Na druhú stranu je v diele zobrazená aj jej uzavretosť pri náročnejších a citlivejších témach, čo signalizuje jej zraniteľnosť. Jej postava taktiež pridáva dielu napätie vďaka svojej jedinečnosti od ostatných postáv v diele. Podobne ako slečna Ľadový Sendvič, aj Tutti pomáha chlapcovi

vidieť a chápať ženy z iných uhlov ako len z predsudkov o nich. Ukazuje mu, že ženy môžu byť aj sebavedomé a asertívne. Poskytuje mu nádej nikdy sa nevzdávať a bojovať za sny a ambície. Vďaka jej jedinečnosti pomáha chlapcovi vidieť samého seba ako jedinečného.

8 Porovnanie postáv z vybraných diel

Táto kapitola sa zameriava na samotné porovnanie ženských postáv podrobených analýze z vybraných diel. Postavy sa primárne od seba odlišujú vonkajším vzhľadom, ich funkciami, hlavnými postavami v dielach v podobe rozprávačov a ich samotnými monológmi, a samotnými činmi, ktoré v dielach vykonávajú.

Vonkajší vzhľad je v dielach úzko spojený s ich samotnou funkciou, ktorá je v každom diele pri týchto vybraných postavách iná. Často sa používa ako prostriedok na zobrazenie rôznych tém a aspektov postáv, čím prispieva k ich hlbšiemu porozumeniu.

V *Letnom príbehu*, konkrétne pri postave Makiko, vonkajší vzhľad funguje ako zobrazenie ideálu krásy. Makiko túži vyzerat' mladšie a preto sa snaží o kozmetické úpravy a estetické zákroky. Tento motív je dôležitým faktorom, pretože sa spája s jej snahou udržať si mladosť a atraktivitu v kontexte spoločenského tlaku na vzhľad, ktorý je v diele cez túto postavu prezentovaný.

V diele *Nebo* sa vonkajší vzhľad postavy Kodžimy spája s hlbšou témou diela, a to je šikanovanie v škole. Kodžima je šikanovaná práve kvôli vzhľadu. Vonkajší vzhľad má v tomto diele rolu zdôraznenia emocionálneho utrpenia, ktoré postava prežíva. Kodžima by chcela byť akceptovaná spolužiakmi, no kvôli svojmu vzhľadu sa cíti izolovaná.

Ďalej v diele *Všetci milenci v noci* zase vonkajší vzhľad postavy Hidžiri slúži na zobrazenie jej odlišnej osobnosti, hlavne od protagonistky v príbehu. Hidžiri je extrovertná a otvorená všetkému novému, nebojí sa povedať pravdu, čo je už cítiť z jej samotného vzhľadu, ktorý pôsobí extravagantne. Týmto spôsobom je zobrazená jej živý charakter, ktorý je v rozpore s ostatnými postavami. V tomto diele je cez jej postavu zobrazené, že vonkajší vzhľad môže byť prejavom odlišnosti a individuálnosti.

Nakoniec v diele *Slečna Ladový Sendvič* je vonkajší vzhľad postavy slečna Ladový Sendvič použitý ako prostriedok na zdôraznenie jej výraznej charakteristiky, kvôli ktorej je ľuďmi opovrhovaná. Hlavný protagonista sa do nej práve kvôli jej odlišnému vzhľadu zaľúbi. Slečna Ladový Sendvič je osobnosťou, ktorá je izolovaná od spoločnosti, a jej odlišný vzhľad v podobe plastickej operácie tváre s chladným výrazom vyvoláva predsudky zo strany ostatných postáv.

V dielach *Letný príbeh* a *Všetci milenci v noci* sú hlavnými postavami dospelé ženy, ktoré sú aj rozprávačmi a udávajú tón celému príbehu. Prostredníctvom ich monológov sa hlbšie ponárame do ich postáv a dozvedáme sa o nich viac, o ich motiváciách a túžbach. Keď slnko zapadne a krajinu zahalí tma, všetci milenci ožijú, pričom každý z nich má svoj vlastný jedinečný príbeh. Cez tieto hlavné postavy sa rovnako toho dozvedáme viac o vedľajších ženských postavách, hlavne z dôvodu toho, že hlavné postavy pôsobia rozumnejšie v ich samotných monóloch a dialógoch s nimi, čím prehľbujú naše chápanie ich vlastných ciest a dynamiky ich vzťahov s ostatnými. V slovách hlavných postáv cítiť múdrosť a nadobudnuté skúsenosti v živote. Poskytujú presvedčivé pozadie pre celý príbeh. A práve títo rozprávači spájajú všetky postavy v dielach. Prostredníctvom ich monológov získavame lepšie pochopenie ich jednotlivých ciest v oboch dielach.

Čo sa týka diel *Nebo* a *Slečna Ladový Sendvič*, tak tam sa taktiež jedná o rovnakého rozprávača, ktorým je dieťa. Nejedná sa v nich o ženy, ale o malých chlapcov. Svet vidia veľmi zaujato a nevinne, čo taktiež cítiť aj z ich samotných monológov. Ich nevinnosť a jednoduchý pohľad na svet dodáva rozprávaniu úplne iný rozmer. Obmedzené životné skúsenosti rozprávačov prispievajú k ich stvárneniu vedľajších ženských postáv. Pre nevinnosť rozprávačov sú však tieto ženy v ich dialógoch vykreslené bez väčšej emocionálnej hĺbky alebo istej komplexnosti. Namiesto toho slúžia ako stelesnenie dobra alebo aj záchrany a motivácie, ktoré sprevádzajú chlapcov v dielach.

Keď majú postavy iba dve možnosti pri rozhodovaní sa, sú tieto rozhodnutia kľúčovým momentom odhaľujúce ich povahu. Naopak v prípadoch, keď majú postavy viacero možností, ich rozhodovanie sa stáva ešte komplexnejším. V každom z vybraných diel sú ženské postavy postavené pred rôznymi rozhodnutiami, ktoré ovplyvnia celý príbeh na základe toho, akou cestou sa vyberú.

Medzi najvplyvnejšie činy pomedzi všetkými štyrmi dielami by som zaradila Makiko a jej rozhodnutie vykonať plastickú operáciu. Z toho istého diela čin postavy Midoriko a jej rozhodnutie znova prehovoriť s jej matkou. Ďalej postava Kodžimy vykonala vplyvný čin na priebeh celého diela v podobe jej rozhodnutia prestať jesť. V predposlednom rade Fujuko by to bolo jej rozhodnutie začať piť alkohol. V prípade Slečny Ladový Sendvič by som taktiež zmienila jej rozhodnutie podstúpiť plastickú operáciu.

9 Záver

Cieľom tejto bakalárskej práce bolo analyzovať vybrané ženské postavy z diel *Letný príbeh*, *Nebo*, *Všetci milenci v noci* a *Slečna Ladový Sendvič* od súčasnej japonskej autorky Kawakami Mieko. S cieľom poskytnúť ucelený pohľad na tieto postavy, práca si stanovila za úlohu ich porovnanie pomocou naratologických štruktúr. Rozoberaním štruktúrálnych prvkov v každom texte sa práca snažila odhaliť jemné rozdiely a základné podobnosti, ktoré formujú tieto ženské postavy.

Každá postava bola neoddeliteľnou súčasťou autorkiných fiktívnych svetov vytvorených v týchto dielach a ich úlohy boli prepojené s témami a hlavnými myšlienkami diel. Každá z týchto postáv vo vybraných dielach vyžarovala svoje jedinečné kvality. Pomocou analýzy vonkajšieho vzhľadu, ich jednotlivých pováh, dialógov medzi postavami, monológov postáv a činov, ktoré postavy vykonávajú, sa práca snažila odhaliť jemné rozdiely a základné podobnosti medzi týmito postavami. Týmto spôsobom bolo možné priblížiť ich význam a charakteristiky v dielach, v ktorých sa objavujú.

Pri bližšom pozorovaní ženských postáv tiež práca skúmala, akú funkciu zastávali v rámci príbehu. Každá postava mala svoje jedinečné miesto v texte a zohrávala dôležitú úlohu v posune príbehu dopredu. Ich ciele, konflikty, vzťahy a emocionálny vývoj boli úzko spojené s hlavnými zámermi. Práca sa usilovala odhaliť tieto zámery a objasniť, ako prispievali k vyššiemu významu diel a ich jednotlivým témam.

10 Zoznam použitej literatúry

Pramene:

KAWAKAMI, Mieko. *All the Lovers in the Night*, Preložili: Sam BETT a David BOYD, London: Picador, 2022. ISBN 978-15-0989-826-8.

KAWAKAMI, Mieko. *Breasts and Eggs*, Preložili: Sam BETT a David BOYD, London: Picador, 2020. ISBN 978-15-2907-441-3.

KAWAKAMI, Mieko. *Heaven*, Preložili: Sam BETT a David BOYD, London: Picador, 2021. ISBN 978-15-0989-825-1.

KAWAKAMI, Mieko, *Letný príbeh*, Preložil: František PAULOVICĚ, Bratislava: Odeon, 2021. ISBN 978-80-5517-708-3.

KAWAKAMI, Mieko. *Ms Ice Sandwich*, Preložila: Louise Heal KAWAI, London: Pushkin Press, 2017. ISBN 978-17-8227-672-2.

Knižné zdroje:

BAL, Mieke. *Narratology: Introduction to the Theory of Narrative*, Toronto: University of Toronto Press, 2017. ISBN 978-14-4262-834-2.

CHATMAN, Seymour. *Příběh a diskurs: Narativní struktura v literatuře a filmu*, Brno: Host, 2008. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7294-260-2.

FOŘT, Bohumil. *Literární postava: Vývoj a aspekty naratologických zkoumání*, Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2008. Theoretica & historica. ISBN 978-80-8577-861-8.

HODROVÁ, Daniela. *--na okraji chaosu--: poetika literárního díla 20. století*, Praha: Torst, 2001. ISBN 80-7215-140-1.

LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. *Průvodce literárním dílem: výkladový slovník základních pojmů literární teorie*, Praha: Nakladatelství H & H, 2002. ISBN 80-7319-020-6.

O'NEILL, Patrick. *Fictions of Discourse: Reading Narrative Theory*, Toronto: University of Toronto Press, 1994. ISBN 978-08-0207-948-0.

RIMMON-KENAN, Shlomith. *Poetika vyprávění*, Brno: Host, 2001. Strukturalistická knihovna. ISBN 80-7294-004-X.

Internetové zdroje:

XUAN, Lee Jian. *J-pop singer turned writer* [online]. ©2015 [Cit. 2023-30-04] Dostupné z: <https://www.straitstimes.com/lifestyle/arts/j-pop-singer-turned-writer>

MEDHURST, Richard. *Kawakami Mieko: Amplifying the Voices of Japanese Women Through Fiction* [online]. ©2020 [Cit. 2023-30-04] Dostupné z: https://www.nippon.com/en/japan-topics/bg900226/?cx_recs_click=true

YUEN, Sydney. Interview. *Mieko Kawakami on Japanese stereotypes and 'All the Lovers in the Night'* [online]. ©2022 [Cit. 2023-30-04] Dostupné z: <https://vogue.sg/mieko-kawakami-all-the-lovers-in-the-night/>

